

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Operazioni offensive in Cirenaica proseguono

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Le operazioni offensive di unità motorizzate italo-germaniche in Cirenaica proseguono; forti reparti nemici sono stati ulteriormente respinti ad oriente di Agedabia.

Poderose formazioni aeree dell'asse intervenute impetuosamente nella lotta hanno battuto senza tregua le colonne avversarie in ripiegamento; gran numero di automezzi sono stati incendiati e distrutti.

Il nemico ha perduto tre velivoli: uno in combattimento, due abbattuti dalla difesa contraerea.

IncurSIONI di aeroplani inglesi su Tripoli e su altra località della costa sirtica hanno causato alcune vittime e danni non gravi.

Squadriglie di »Hurricane« hanno tentato in vano di impedire ai bombardieri italiani e tedeschi di raggiungere gli obiettivi della isola di Malta sui quali gli attacchi si sono susseguiti con grande efficacia di giorno e di notte.

Vojno poročilo št. 601

Ofenziva sil osi v Cirenajki

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Ofenzivni boji italijanskih in nemških motoriziranih oddelkov v Cirenajki se nadaljujejo. Še veliki sovražni oddelki so bili odbiti vzhodno od Agedabije.

Močni oddelki letalstva Osi, ki so silovito posegli v boj, so brez odmore razbijali sovražne oddelke, ki se umikajo. Veliko število avtomobilskih vozil je bilo zažganih in razdejanih.

Sovražnik je izgubil tri letala, in sicer eno v boju, dve pa je sestrelila protiletalska obramba.

Letalski poleti angleških letal nad Tripoli in druge kraje ob obali Sirte, so povzročili nekaj žrtev, škoda pa ni velika.

Skupine letal »Hurricane« so zastoj poskušale ovirati italijanske in nemške bombnike, da bi dosegli cilje na otoku Malta, na katere so se podnevi in ponoči zelo uspešno nadaljevali napadi.

Berlin, 24. jan. AS. Dočim so bile po pripovedovanju sovražne propagande sile Osi v Severni Afriki že skoraj popolnoma razbite, pa piše nemška uradna agencija v dopolnilno nemškega vojaškega poročila o silovitih in nenadnih napadih italijanskih in nemških čet, ki so sovražnika napadli v smeri proti Agedabiji. Ta neurejeni beg rine nove luč na dejanski vojaški položaj v Libiji. Angleži so pustili na bojišču med drugim deset tankov, 46 topov in nad 100 avtomatskih pušk, pri čemer ni všteto tisto orožje, ki so ga Angleži med boji izgubili. Te številke kažejo, da je imel sovražnik na bojišču pri Agedabiji zbrane le neznatne čete, ki so zadnje dni izvajale neuspešno ofenzivo ter se izgovarjale na slabo vreme, njihova ofenziva pa je bila zavrnjena v resnici s sijajnim in presenetljivim delovanjem osnih sil.

Bombardiranje železniške proge proti Murmansk

Nemške podmornice ob ameriški obali so potopile 125.000 ton ladjevja

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 25. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na večjih krajih srednjega odseka bojišča na vzhodu so naše čete izvedle uspešen napad in so sovražniku prizadejale velike izgube v moštvu in gradivu.

Na severu so letala bombardirala železnico proti Murmansk in hudo zadela industrijsko napravo.

Sovjeti so večer izgubili 27 letal, mi pa smo izgubili samo eno letalo.

V boju proti Angliji je letalstvo podnevi bombardiralo oskrbovalne naprave pristanišča v Great Yarmouthu in letališče na Skotskem. Pred norveško obalo je minolovec poškodoval z globinskimi bombami sovražno podmornico.

Kakor je že bilo objavljeno s posebnim poročilom, so nemške podmornice pri prvem napadu v vodah ob Severni Ameriki in Kanadi prizadejale veliko škodo sovražnemu oskrbovalnemu ladjevju. Tik pred sovražno obalo so potopile 18 trgovskih parnikov s skupno 125.000 tonami. Še ena ladja in stražarska ladja sta bili torpedirani. Pri teh bojih so se zlasti odlikovala podmornica poročnika Hardegana, ki je sama potopila osem ladij s skupno 53.000 tonami, med temi tri petrolejske ladje pred New Yorkom.

V Severni Afriki je napad nemških in italijanskih skupin s podporo bojnih in strmoglavskih letal še naprej potekal uspešno. Močne angleške sile so bile že Agedabijo vržene proti vzhodu.

Nemška bojna letala so nadaljevala z napadi

Veliko vznemirjenje v Avstraliji

Japonsko prodiranje v Birmaniji, na Novi Gvineji in Salomonovem otočju

Lisbona, 24. jan. AS. V Avstraliji se širi silno vznemirjenje zaradi tega, ker se je izvedelo, da so se japonske čete izkrcale na Novi Grineji in na Salomonovih otokih.

Vojni kabinet se je po tej novici takoj sešel na izredno zasedanje. Vsi člani vlade so zbrani na neprestanih mrzličnih posvetih in lahko se reče, da vlada neprestano zaseda.

Prebivalstvo je vedno bolj vznemirjeno, zlasti ker se je izvedelo, da nizozemski letalci, ki bi morali preprečiti izkrcanje na Novi Gvineji, sploh niso mogli niti poseči v boj.

Tokio, 24. jan. AS. Iz Saigona se je izvedelo, da je v teku velika bitka in sicer na vzhodu med cije birmanskega ministrskega predsednika Sawa, da je v teku velika bitka in sicer na vzhodu med mesti Kokalep, Mulmein in tajsko mejo. Kokalep je važna vojaška točka; je naravna trdnjava, ki obkrožuje na višini 1400 metrov mulmeinsko cesto. Posebno srdita bitka divja na cesti, ki veže Labis in Kluang, kjer so japonske čete dosegle Beroh južno od Labisa.

Birmansko bojišče, 24. jan. AS. Zaradi aretacije birmanskega ministrskega predsednika Sada, ki so ga zaprle angleške oblasti, obtožujoč ga, da je v zvezi z Japonsko, je zavladalo med tamšnjim prebivalstvom veliko ogorčenje. Veliko število Birmancev je začelo na lastno pobudo se razvijati prostovoljske oddelke za borbo proti Angliji.

Rim, 24. jan. AS. Iz Ottawe se je izvedelo, da je kanadski ministrski predsednik izjavil, da bo v parlamentu razprava o vzrokih, zakaj so bile kanadske čete poslane v Hongkong.

Peking, 24. jan. AS. Poročila, ki so prišla v Peking, potrjujejo, da se nadaljuje napredovanje japonskih čet proti Singapurju kljub obupnemu odporu Angležev, ki so postavili na bojišče vse razpoložljive sile. Tukajšnji krogi sodijo, da je položaj Singapurja zelo resen. Japonske čete so že prekorščile reko Myttha zahodno od Tavora in povzročile nered med angleškimi branilci.

Portugalska vojska na Timorju okrepljena

Lisbona, 24. jan. AS. Uradno poročilo zunanega ministrstva pravi:

Portugalska vlada je zapovedala svojim četam, ki so bile že pripravljene v Lorenzu Marquezu, naj odstopujejo in prevzamejo obrambo otoka Timorja. Prevoznik parnik »Joao Belo« bo spremljala vojna ladja. Pravijo, da bodo avstralske sile, ki so zasedle Timor, zapustile portugalski otok, preden bodo prispeli tja portugalski vojak.

Lisbona, 24. jan. AS. Odločna in pogumna od-

ločitev portugalske vlade je povzročila novo ponizanje Angliji. Kontingent portugalskih čet je zapustil Lorenzu Marqueza, da bo zasedel portugalsko kolonijo Timor, ki se je je polastila Anglija in odkoder se bodo morale njene čete takoj umakniti.

Japonske čete bodo kmalu zasedle Rangoon

Sanghai, 24. jan. AS. Japonski vojaški krogi menijo, da bodo japonske čete kmalu zasedle glavno mesto Birmanije Rangoon. Japonci imajo namen zaplesti se v veliko končno bitko z angleškimi in kitajskimi četami v Birmaniji in presekati cesto, po kateri vozijo potrebščine maršalu Cangkajšku v Cunking. Maršal Cangkajšek pa je že zelo vznemirjen in govori se, da je med Angleži in zastopniki maršala Cangkajška prišlo do velikih sporov.

Japonci na Salomonovih otokih

Bangkok, 24. jan. AS. Iz Melbourne se je izvedelo, da je avstralska vlada objavila uradno poročilo, ki pravi, da so se japonske čete izkrcale v Kietu, glavnem pristanišču otoka Bougainville, ki je glavni otok Salomonovega otočja. Japonci se bodo vsak čas izkrcali še na drugih otokih.

Japonski letalci so napadli majhno mesto Bulolo v notranjosti Nove Gvineje, kjer je bila radijska postaja. Radijska postaja je uničena.

Salomonovi otoki

so skupina otokov v zahodnem delu Tihega oceana. Površina otokov znaša 38.342 kv. km. Največji otoki so Bougainville, Buka, Choiseul, Izabela, Florida ali Aduda, Malaita, Guadalcanal in San Cristobal. Okoli teh otokov pa je še vse polno drugih manjših otokov. Otoki so zelo hriboviti, najvišje gore pa dosežejo višino do 3100 m. Potresi na tem otočju so zelo pogosti. Na otokih živi približno 210.000 domačinov, ki so melanezijskega rodu in se pečajo s poljedelstvom, ribolovom in sirarstvom. Nekaj plemen na otokih je še vdanih ljudozrstvu.

Otočje je leta 1567 odkril španec Mendana, ime pa je otočje dobilo šele 200 let pozneje, in sicer od Francozov. Pred prvo svetovno vojno je bilo otočje v nemški posesti in je pripadalo skupini Bismarckovega otočja. Po letu 1918 je Avstralija dobila mandat nad tem otočjem.

Avstralske priprave za obrambo

Izjava predsednika avstralske vlade

Rim, 24. jan. AS. Avstralski minister za narodno obrambo in sedaj tudi namestnik ministrskega predsednika, je v neki poslanici na avstralsko ljudstvo rekel:

»Če bi bilo v bojih za Malajski polotok na razpolago dovolj bombnikov in lovskih letal, bi mi sedaj ne bili prisiljeni biti se za obrambo Avstralije same.«

Avstralska vlada, ki je vedno bolj vznemirjena zaradi poteka vojnih dogodkov, je poslala Angliji in Združenim državam tragičen poziv, naj jim pošljejo letala in drugo orožje za obrambo avstralske zemlje, ki je sedaj v neposredni nevarnosti.

Malajski bojišče, 24. jan. AS. Na vzhodni obali Malajskega polotoka so Japonci uničili čete 45. indijske brigade. Poveljnik brigade je padel na bojišču. Japonci so ujeli okoli 700 vojakov, zaplenili

8 poljskih topov, 40 oklopnih vozil ter drugo orožje in municijo.

Stockholm, 24. jan. AS. Londonski dopisnik lista »Allehand« je snoči zvedel, da se v Avstraliji zelo bojijo japonskih letalskih napadov in izkrcanja japonskih čet. Avstralske vojaške oblasti mrzlično organizirajo obrambo bodisi z vpoklicem pod orožje vseh razpoložljivih moških, bodisi s postavljanjem topov ob obali telefonskih žic in drugih naprav na točkah, ki bi bile najprimernejše za japonsko izkrcanje.

V mestih se pripravljajo na obrambo proti letalskim napadom; kar pa se tiče vojne industrije,

Pogreb maršala Reichenaua

Berlin, 24. jan. AS. Tukaj je bil včeraj na državne stroške slovesno pokopan maršal von Reichenau. Hitlerja je zastopal maršal Göring in namestnik vrhovnega poveljnika, maršal von Rundstedt. Zastopal je bil tudi veliki admiral Räder in maršal Milch. Italijansko vojsko je zastopal vojaški pribočnik general Marras. Maršala Göring in Rundstedt sta v imenu Hitlerja in vrhovnega poveljstva položila vence na njegov grob.

Izjava o nalezljivih boleznih v Nemčiji

Berlin, 24. jan. AS. Načelnik osebnega zdravstvenega urada prof. Conti je izjavil zastopnikom tiska, da je bilo na področju stare Nemčije doslej zaznamovanih med civilnim prebivalstvom 126 primerov pegastega legarja, 138 primerov pa v vzhodnih zasedenih pokrajinah. Te številke so manjše, kakor pa so bile v tretjem letu prve svetovne vojne. Prof. Conti je zatrdil, da za Nemčijo in za zahodno Evropo ne obstaja nikaka nevarnost epidemije.

Po konferenci v Riu de Janeiru: Rooseveltove namere se niso uresničile

Rim, 24. jan. AS. Rimski opazovalci pozorno spremljajo razvoj konference v Riu de Janeiru in poudarjajo, da dela te konference niso prinesla tistega sadu, kakor si je to želela vlada Združenih držav. Roosevelt je izvajal na konferenco pritisk z obljubami, grožnjami in intrigami.

Konferenca vseh ameriških držav je sprejela resolucijo, ki pa ne obvezuje ameriških držav, da morajo prekiniti diplomatske zveze z državami trojne zveze, ampak samo »priporočajo« prelom diplomatskih zvez. Ta resolucija spominja na resolucijo, ki je bila sprejeta v Zenevi, ko se Franciji in Angliji ni posrečilo vsiliti svojega stališa proti Italiji.

Italija spremlja z zadovoljstvom izraze neod-

visnosti, ki sta jih pokazali zlasti Čile in Argentina, ki sta hoteli zaščititi svoje koristi in nista mogli dovoliti, da bi njune koristi bile podrejene volji drugih držav. Prav tako poudarjajo v Rimu, da lahko republike v Južni Ameriki jasno gledajo v bodočnost, ker bodo se lahko zavzele stališče do držav trojne zveze.

Vsekakor pa resolucija obremenjuje odgovornost vlad tistih južnoameriških držav, ki bi brez izizivanja s strani trojne zveze zavzele sovražno stališče do Italije, Nemčije in Japonske.

Pariz, 24. jan. AS. Tu v Parizu je nenadoma umrl 78 letni pisatelj Andre Bellesort, tajnik francoske akademije.

je Avstralija v velikih težavah zaradi pomanjkanja materiala, ki ga je v velikih količinah morala dobivati iz Anglije. Govorj se, da bo Churchill v svojem govoru pred spodnjim domom podal tudi izjave o avstralskem vprašanju v razmerju do Anglije. Avstralski vojni minister je odredil vsemu prebivalstvu, moškim in ženskam, naj se pripravi na boj

Gospodarstvo

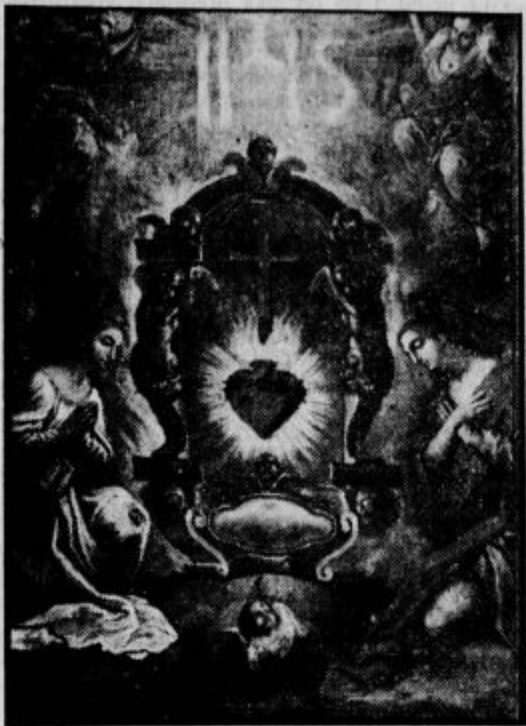
Pravila Pokrajinske delavske zveze

V Službenem listu z dne 21. januarja so objavljena pravila Pokrajinske delavske zveze v Ljubljani, ki je bila ustanovljena septembra lani.

Po teh pravilih je naloga zveze ščititi splošne interese delavcev v naši pokrajini ter skrbeti za njih zaščito, podpiranje in pravstveno vzgojo. Je pravna oseba in jo sestavljajo pokrajinski strokovni sindikati, ki so razvrščeni v 4 pokrajinske oddelke: industrijski delojemalci, trgovinski

Prva slika Srca Jezusovega v Ljubljani

»Komaj 12 let po Marjetini smrti je že sredi Ljubljane zakraljevala podoba Srca Jezusovega, ki je bila izpostavljena javnemu čiščenju. Kjer stoji sedanjí ljubljanski nebotičnik, je bil v dobi od leta 1648 do 1782 samostan redovnic klaris in ob njem cerkev sv. Mihaela s kapelico božjega Srca. Za oltar te kapele je naslikal slikar Fr. Remb. Radovljčan, leta 1702 — kakor nam poroča kronist Gregorij Dolničar — Srce Jezusovo v obliki, kakor so ga prvotno po zgledu sv. Marjete upodabljali, namreč srce samo, kakor ga je zrla v Zveličarjevih razodetjih. To tako upodobljeno Srce obdaja na naši, prvi v javno čiščenje pri klarisah izpostavljeni sliki, več angelskih glav in 4 angeli-molilci. Pred to podobo Srca Jezusovega so naši dobri predniki iskreno častili božje Srce. Njegov oltar je bil tudi družbeni oltar bratovščine Srca Jezusovega, ki je bila tedaj pri klarisah ustanovljena in katero je papež Klemen XI. (1700—1721) obdaril z mnogimi odpustki, kar je razvidno iz knjige, ki so jo po dovoljenju z dne 30. maja 1740 tedanje ljubljanske generalnega vikarja J. Silinga izdale ljubljanske klarise. Le-te so že prej močno širile med ljudstvom knjigo o čiščenju Srca Jezusovega, ki je izšla leta 1727 za bratovščino Srca Jezusovega pri uršulinkah v Celovcu, in jo je še vedno najti po naših starih knjižnicah. — Poleg klaris so požrtvovalno pri nas širile pobožnost Srca Jezusovega uršulinke in jezuiti. Jezuitska kronika nam pripoveduje o ganljivih pridigah o Srcu Jezusovem, ki so jih imeli v cerkvi sv. Jakoba in pri klarisah. Iz mesta je bilo vse to preneseno tudi na deželo. — Goreča učiteljica notranje in zunanje uršulinske šole, s. Ksaverija, ki je kot prva uršulinka v Ljubljani polagala obljube, je bila tako prevzeta od ljubezni božjega Srca, da si je pri zaobljubah dne 8. septembra 1709 zaprosila kot redovni predikat sestra presv. Srca Jezusovega; njene številne gojenke so gotovo ljubezen do Srca Jezusovega, za katero jih je navduševala, prenesle širom domovine. Umrila je 2. jan. 1744. — Močan vpliv je gotovo imelo na Ljubljancane dejstvo, da so si uršulinke za posvetitev prve njihove javne kapele, ki je bila v prostorih sedanje uršulinske zunanje šole, izbrale ravno praznik Srca Jezusovega; to slovesnost je izvršil dne 27. junija 1710 tedanji generalni vikar Anton Dolničar (umrl 19. aprila 1714). Še iz 18. stoletja najdemo, čeprav redkokje, podobice s slovenskim posvetilnim besedilom presv. Srcu Jezusovemu, čeprav v še precej okorni slovenščini.

To leto — leto devetih prvih petkov nam ožarja Srce božjega Odrašenika. To Srce pa je vse dobro obetajoče znamenje, upolno in zmagovito znamenje. Pod tem znamenjem se vsak prvi petek v velikih množicah zbiramo k zadostilnemu sv. obhajilu.

Ko naš narod skupno daje zadoščevanje presv. Srcu, ki so ga tudi pri nas mnogi tako kruto žalili in ga žal še žali, se v vdanem čiščenju naši pogledi vedno zaupneje dvigajo k njemu.

Ali nas pri tem ne zanima vprašanje: Ali so tudi naši predniki častili Gospodovo Srce? Kdaj pa je prišlo k nam to čiščenje?

Naš neumorni raziskovalec Viktor Kragl, župnik v pokouju, je v poslednjem času našel prvo sliko Srca Jezusovega, ki je bila pri nas izpostavljena javnemu čiščenju. Vso stvar nam v februarju številki »Glasnika Srca Jezusovega« takole popisuje:

Ko drevje poka in se lomi

Ljubljana, 24. januarja.

Stari notranjski drevjarji, ki so vsako leto čez zimo od sv. Mihaela tja do velike noči hodili drevjarit in gozdarit v ravne hrvaške gozdove, v temne in goste gozdove v Karpatih, na Sedmograško, Rumunsko in celo tja pod daljni Kavkaz, kjer so se nekateri naselili in ustanovili svojo kolonijo, katerih imena je zaznamoval celo kolektor Družbe sv. Mohorja pred prvó svetovno vojno, radi živahno in v priprosti obliki opisujejo grozote in strahote hude zime, ki so jo navadno doživljali v Karpatih in drugod. Ko je začel pritiskati tako hud mráz, kakor letos pri nas, so preživljali noči v strahu pred napadi divjih svinj in volkov, pa tudi grozno pokanje drevja jim je delalo grozo. Na kilometre daleč se je posebno ponoči slišalo silovito pokanje bukovja in drugih listovcev. Proti hudemu mrazu so manj odporni listovci, kakor pa iglovci. Kostanji, bukovje in hrastovje podležejo navalom hudega mraza. Začenja pokati od tal do vrha.

Leta 1929 so našli v tivolskih gozdovih, na Rožniku in drugod nad 250 raznih listovih dreves, ki so bila poškodovana po mrazu. Napravijo se na deblu razpoke, dolge po 1 meter in več, široke do 5 cm in globoke v sredino debla do 15 cm.

Velika škoda na drevju in rastlinah

Letošnji mráz je mnogo škodoval raznemu drevju v Tivoliju in na Rožniku. Mlade bukke pokajo. To pokanje se skrivnostno in strahotno sliši ob zgodnjih jutranjih urah, ko začne mráz močneje pritiskati ali kakor pravijo navadni ljudje, ko začneja »gori iti«. Včeraj šnji popoldanski sprehod je človeka zanesel v Tivoli in višje. Našel je nad 10 kostanjev, ki so bili močno razpokani, drugi pa so kazali le neznatne rane. Mráz bo pokončal tudi razno rastlinje, bodljikove in rože — trajnice, ki niso bile pokrite s snežno odejo. Vrtnarji računajo, da bo do 50% tega rastlinja po mrazu uničenega.

Divjad in ptički trpe

Kakšna usoda je doletela plemenito divjad in naše ptičke? Mnogo divjadi je v gozdovih zmrazilo. Po nekaterih krajih so srne prihajale kar v vasi in se tam sprehajale. Zelo trpe ptice — pevke. Splošno pa prevladuje naziranje, da bo mráz uničil le slabo, neoporno in nezdravo živalstvo, ostane pa zdrav in odporen rod. V tivolskih nasadih ljudje marljivo krmlijo senice raznih vrst, ščinkavce in kosovce, seveda prihajajo h krmljenju tudi poredni vrabci. Mnogo ptičkov je zmrazilo. Bili pa so plen tudi raznih roparic.

Splošno vremensko poročilo

V dobrih 24 urah se je vremenski položaj v naših krajih malo spremenil. V Ljubljani je mráz navidezno popustil za poldrugo stopinjo. Pojavili so se znaki, ki nam dajo upanje, da bo mráz nadomestilo boljše, južnejše vreme. Ni izključeno, da bodo nastopili dnevi sneženja in snežnih metežev. V ljubljanski pokrajini je drugače snežna plast visoka 20 do 35 centimetrov v ravnini. Na deželi je jasno, v Ljubljani in okolici megleno. Megla valovi v višjih zračnih plasteh, ne pri tleh.

Mráz v Ljubljani

Meteorološki zavod je na univerzi zaznamoval davi —24,5 stopinj. Trnovska vremenska opazovalnica ob 8 —28,2, ko je bilo včeraj ob istem času —28,5 stopinj. Mestna vrtnarija je davi ob 8 imela le —22,8, včeraj —25,6 C. Na glavnem kolodvoru —23 stop. C. Na Barju pri šoli je bil mráz za stopinjo manjši, ko včeraj. Tam je bilo —29 C. Tudi na Posavju je bilo davi za stopinjo manj mraza, namreč —30 C. Pri šoli na Šmartinski cesti so davi zaznamovali —26 C.

Barometer je močno padel, ko je nasprotno termometer zaznamoval dviganje temperature. Daves je barometer kazal 770,2 m/m, za 6,6 m/m manj ko včeraj.

Mráz na deželi

Današnja vremenska poročila: Kočevje —25, jasno, sneg 55 cm. Novo mesto —24, jasno, snega 45 cm. Št. Janž na Dolenjskem —29, jasno, snega 40 cm. Rakek —20, jasno, snega 20 cm. Po drugih krajih je bil še hušji mráz. Krka je na več kilometrov popolnoma zamrznila. Led je tako debel, da je mogoče vozovni promet čez reko. Zamrznjena Kolpa je od Osilnice tja do Starega trga in še dalje. Tam splošno vlada mráz od —25 do —30 C.

Čez zamrznjeno Kolpo vozijo

Hud mráz v Beli Krajini

Metlika, 23. jan.

Ze nekaj dni je tudi pri nas hud mráz. Danes v jutranjih urah smo dosegli višek. V mestu je kazal toplomer —25 stopinj Celzija, ob Kolpi pa 28 stopinj. Kolpa je čeznoč zamrznjena, tako da ponekod čeznoč vozijo. Bati se je, da bo ta mráz napravil tudi precej škode. Ljudsko poznavanje toplotnih razmer pravi, da tudi nižje lege vinogradov pozebejo, kadar je Kolpa prekrita z ledom.

Rdeči križ sporoča

V poizvedovalnem oddelku naj dvignejo pošto: Aljančič Lambert, Albrecht Karl, Berden Milan, Drinovec Janez, Glavna Bratovska skladnica, dr. Gantar Kajetan, Humar Dušan, Jerebič Franc, Kračun Zvonko, dijak, Kilarovič S. Branko, Lapajne dr. Stanislav, Lavrenčič Ester, Mehah Mira, Majer Ernest, učitelj, Medved Mira, Noje Mihaela, Peršič Minka, Društvo Pravnik, Puhar Jože, Puntar Rado, Rus Jože, Senica Janez, mizarstvo, Zajc dr. Marjan, Zacherl Minka. — V tajništvo naj se javijo: Bizjak Lojze, Božiček Franc, Bratič Ljubomir (svojci), Djordjenič Zanja, Fajdiga Elza, Gorup Drago, Koščak Ana, Krašovec Bogdan (svojci), Lokar Vida, Markovič Martin (svojci), Pokorn Janez (svojci), Prhar Helena, Remic B., Režman-Martinovič Milena, dr. Rot Janez, Storpa Anton, Stopar Leopold in Ivanka, Škofljanc Anton (svojci), Zablancan Valentin. — Pozivajo se svojci vojni ujetnikov, rojenih v Italiji, da se zglašajo med uradnimi urami v tajništvo poizvedovalnega oddelka.

V glavni pisarni RK na Gosposvetski cesti št. 2/II., naj se zglašajo g. Ernest Nahvatal iz Planine pri Rakeku.

Skupina GILL-ovih smučarjev pri Rakeku.

Ves ta, tako razveseljiv razvoj češčenja presv. Srca Jezusovega, je pa skušal popolnoma zatreti nesrečni jožefinizem in janzenizem. Ko je bil že s prvím odlokom cesarja Jožefa II. ljubljanski samostan klaris zatrt, je morala tudi prva naša podoba Srca Jezusovega zapustiti svoj prestol in se umakniti javnemu češčenju v skladišče nadaljnjih lastnikov poslopij, ki so bila last ljubljanskih klaris; po skoraj nedoumljivem naključju kljub tolikim pretresljanjem v dolgi dobi 160 let, ni bila uničena; ravno za letošnji božič je bila rešena pozabnosti in tako jo nam more »Slovenec« predočiti po fotografskem posnetku.

Komaj je torej umrla skromna redovnica sv. Marjeta Alakok, že je bil v Ljubljani oltar s podobo Gospodovega Srca. Njej je namreč Zveličar naročil, naj se z vsemi močmi trudi za to, da bi se v katoliški Cerkvi uvedel posebni praznik v čast njegovemu Srcu in bi se povsod častila podoba njegovega Srca. Katoliški Slovenci so bili med prvimi, ki so ustregli Zveličarjevi želji.

Ta gorečnost naših prednikov naj bo za nas močna pobuda, da se bomo še v večjih množicah vsak prvi petek zgrinjali okrog oltarjev.

Izvrstna glasbila iz domačega lesa

Lep uspeh desetletnega dela pokrajinske šole za glasbila

Prvega februarja bo obhajala desetletnico ustanovitve Pokrajinske šole za glasbila v Ljubljani. Le malokdo ve, da deluje ta ustanova pod okriljem srednje tehnične šole in da iz nje izhajajo strokovno res izvežbani delavci, katere vzgaja odlični strokovnjak in goslarski mojster g. Mušič Miha že polnih deset let. Pokrajinska šola za glasbila je bila tudi ustanovljena na pobudo goslarskega mojstra Mušiča, ki živi že od leta 1912 v Ljubljani in ki je od tedaj pa do leta 1927 sam izdeloval odlične gosli. G. Mušič je v začetku svojega delovanja v Ljubljani dobival les za glasbila iz drugih dežel. Ker se je seveda sam zanimal za primeren les, je kmalu ugotovil, da les, ki

Ko je na obod violine nalepljeno dno in resonančni pokrov, je treba les kar najbolj natančno zbrusiti. Nato pa dobijo dno in pokrov ob zunanem robu droben lesen vložek, ki je črne barve in ki krasi violino, hkrati pa tudi utrjuje zunanji rob pokrova in dna. Učenec zarezava v pokrov zarezo, v katero bo nato vložil vložek.

ga dobiva od tujih tvrdk, naši zemlji ni tuj. V naši pokrajini so namreč tuje tvrdke kupovale odlično smrekovino in javorjeve les v hlohdi in po nizkih cenah ter ga potem prodajale nazaj kot najboljši zvočni les za glasbila po izredno visokih cenah. Naša pokrajina je torej imela vse surovine za izdelavo glasbil doma. Kaj je bilo torej bolj naravnega, kakor da se ustanovi šola za izdelovanje glasbil iz domačega lesa.

Glasbila izvažajo

Po desetih letih obstoja šole ni težko dokazovati, kako je bila ta šola potrebna. Vsega skupaj je šola doslej obiskovala okrog 40 učencev. Solanje traja tri leta in je uspeh nad vse zadovoljiv. Nad štiri petine dosedanjih učencev se je v šoli zadostno izurilo za izdelovanje glasbil in je kasneje tudi dobilo kruh pri tvrdkah za izdelovanje gosli in kitar. V Ljubljani je namreč več tvrdk, ki se pečajo z izdelovanjem glasbil. Pri teh so nakupovale velike trgovske hiše in razpošiljalnice instrumentov in jih potem večinoma pod svojim vodstvom prodajale naprej. Tako so šle zlasti kitare, izdelane v Ljubljani, daleč na Balkan in celo v Grčijo. Trgovanje z glasbili je še vedno živahno in bi v mirnih časih lahko doseglo še mnogo večji razmah. Prav zato sta bila že predlanskim v Dobrepoljah, kjer se je razvila lepa domača obrt, ki se je že lepo vpeljala s ceneniimi in dobrimi lesenimi igračkami, dva tečaja za izdelovanje glasbil. Oba tečaja sta lepo uspela. Za lansko leto je bil določen tečaj za Sodražico, ki je prav tako znana po izdelovanju suhe robe. Zaradi razmer se tečaj ni mogel začeti, vendar ostane v načrtu, saj bi izdelovanje glasbil lahko v precejšnji meri izboljšalo življenjske pogoje tamošnjega prebivalstva.

Najboljši je naš domači les

Vse možnosti, ki nam jih odpira izdelovanje glasbil na širši osnovi, bi bile seveda popolnoma nevarne, če ne bi naša pokrajina sama imela tako odličnega lesa. Največ gre pri izdelovanju glasbil smrekovina in takoiimenovani plamenasti javor, ki raste samo na skalnatih tleh. Smreke, katerih les se da uporabiti za glasbila, rastejo v Polhovem gradu, Kamniški Bistrici in na Poljuki. Najvažnejše pa je, da je zvočnost te naše smrekovine odlična in da je prav zato bil izvoz takega našega lesa že od nekdaj zelo velik. Javor raste v okolici Borovnice in po vseh bližnjih kraških predelih. Podoben javor so odkrili tudi v Bosni, odkoder so ga prav tako v velikanskih množinah izvažali v Nemčijo. Les, ki naj bo predelan v glasbila, je treba izbrati že v gozdu ali pa v hlohdi. Nažagane deske pa potem romajo v tovarne za glasbila ali pa v Pokrajinsko šolo za glasbila. Doma izbrani les je seveda silno poceni. Zato se tudi lahko izbere le najboljši.

Naš novi roman

Oporoka osmih bojnikov

bomo začeli prinašati prihodnji teden ter svoje bralce že zdaj opozarjamo na to skrajno napeto in duhovito delo, ki bo brez dvoma zadovoljilo ne le tistega, ki ljubi ugank polne detektivske povesti, marveč tudi prijatelje duhovitih in dovtipnih domislic.

Dejanje nas iz uredniške sobe velikega svetovnega lista vodi tja v dvorec starodavnega plemstva, kjer se začne razpletati vsa zgodba o usodi osmih sobojevnikov in kjer se drama tudi konča. Ljudje, ki nastopajo, so tako pristno opisani in podani, da bo bralec ob vsakem izmed njih imel svoj užitek.

Roman je dramatično zgrajen ter doseže višek v predzadnjem poglavju. Narasča pa dramatična napetost od poglavja do poglavja tako, da bo roman res vsakogar zanimal.

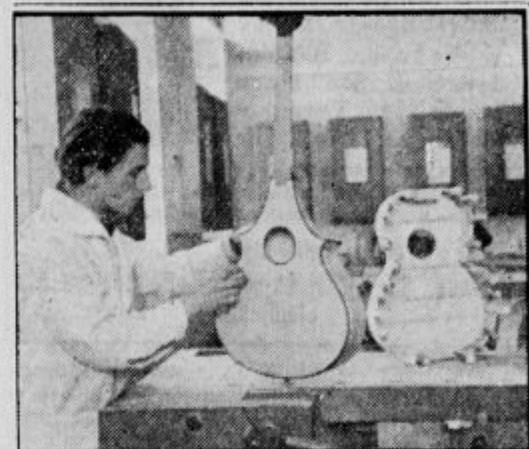
Kaj se uče izdelovati

Pokrajinska šola za glasbila izdeluje vse najvažnejše instrumente. Kot višek je in ostane skrivnostna violina, katero so znali še najbolje izdelovati stari italijanski mojstri, katerih skrivnost še danes ni odkrita. Dalje izdelujejo viole, čela in kontrabase. Pravtako izdelujejo seveda, kar je mnogo lažje, čitre vseh vrst, kitare vseh vrst, harfe, če treba, in okarine. Te slednje sicer niso iz lesa, ampak iz žgane gline. Lončarji teh piščalk ne znajo dobro izdelati, šola pa jih je v preteklih letih izdelala zelo veliko. Iz Ljubljane je bilo vsega skupaj s pomočjo raznih tvrdk razposlanih na Balkan že okrog 20.000 okarin.

Učenci glasbene šole za začetek seveda ne dobe naloge, naj izdelajo gosli. V prvem letu se morajo najprej temeljito navaditi na orodje in na les in njegovo obdelovanje. Nato pridejo težje naloge. Najprej izdelovanje lahkih instrumentov kakor citer in kitar in končno gosli. Pri goslih seveda ne zadošča niti pridnost niti ročna spretnost. Za gosli je treba imeti še poseben čut, ki se ga ne da priučiti. Najboljši dokaz za to je šola sama, saj je doslej iz nje izšel en sam gojenec, ki naredi gosli tako, da je tudi mojster z njimi res zadovoljen. Ta napravi tudi tako violino, da igra nanjo rad izbiričen goslač, ki ve, kaj je dobra violina. Gosli za šolsko vajo pa seveda izdelujejo tudi drugi učenci, seveda take gosli še niso dragocenosti.

Skrivnost gosli

Medtem, ko se izdelujejo drugi instrumenti iz lesenih plošč enakomerne debeline, imajo gosli dno različne debeline, resonančni pokrov iz smrekovine pa je izredno tanek. Prav zato je izdelovanje gosli tako težko. Ko je izbran smrekov in javorov les, ki sta oba podobna ploščatim polemom, je treba najprej oba kosa po dolgem prežagati. Nato se prežagana kosa zlepi tako, da se sprimet zunanji robovi strani. Tako dobimo dve zlepljeni plošči. Javorova bo za dno, smrekova za pokrov. Ker sta zlepljeni obe plošči iz skoraj popolnoma simetričnih polovic, sta pokrov in dno zvočno lepo zaključeni celoti. Najprej pa je treba napraviti obod, ki je tudi iz tanke javorovine. Obod se sestavi na modelu, ki nekako odgovarja notranjemu praznemu prostoru gosli. Nato se izdelava dno. Dno je pri goslih, ki so delane po Stradivarijevem vzorcu, debelo 4½ mm. Ta debelina se zmanjšuje proti zunanjim robovom enakomerno do dveh milimetrov. Od tod izvira deloma izboklina dna na violini, vendar je treba obdelati tudi še notranjo stran dna. Ko je dno pravilno izdelano, se nalepi na obod, ki je izdelan okrog modela. Še težje je izdelati resonančni pokrov iz smrekovine. Tudi pokrov je vzbočen. Ker pa mora biti resonančni pokrov povsod enakomerno debel, namreč le 3 mm in prav nič upognjen, ga je treba iz lesene smrekove plošče takorekoč izrezljati. Najprej s posebnimi orodji otešemo zgornjo stran, da dobi pravo krivino. Nato pokrov obrnemo in vložimo v model, v katerega se vzboklina lepo prilega. Nato dolbemo zopet notranjo stran vzbokline, dokler ni ves pokrov enakomerno debel. Z

Učenec šole za glasbila brusí že lakirano in skoraj izdelano kitaro. Ob strani ukrivljen obod kitare, na katerega je že nalepljeno dno

vajo se da pridobiti potrebna spretnost za to delo, priučiti pa se ne da tega, da izdelovalec sam kar čuti, kaj je treba dodati ali odvzeti, da bo resonančni pokrov violine tak, da bo violina pela, kakor treba in da bo imela barvo, ki bo zadovoljila tudi dobrega goslača. Ko je pokrov tako izdelan, se vzame model iz že zlepljenega dna in oboda in se nanj prilije pokrov. Dodati je treba še vrat in nato zbrusiti les in ga končno lakirati. Tudi lakiranje je težko opravilo, ker od njega zavisi v veliki meri barva glasla.

Mojster sam izdela gosli, s katerimi je zadovoljen, v enem tednu. Učenec pa sedi ob prvih goslih morda mesec ali mesec in pol. Kljub pridnosti, in še potem, so gosli le škatljati, ki poje, mesto godalo, katerega bi z veseljem vzel v roke umetnik. Kakor pri vseh obrti, tako je tudi tu vaja edina šola. Mnogo lažje je seveda izdelovati druge instrumente, ki prav tako lepo nudijo za službo in ki gredo v mnogo večjem številu že zaradi razmeroma nizke cene lahko v denar. Po končani vojni bo ta šola prav gotovo še mnogo pridobila na pomenu in bo še mnogo pridnih rok lahko pri tem delu našlo zaslužku. To od srca želimo šoli, ko vstopa v drugo desetletje svojega dela,

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 25. januarja: Spreobrnjenje Pavla, apostola; Ananija, mučenica. Konec 8-dnevne. Ponedeljek, 26. januarja: Polikarp, škof in mučenec; Pavla, vdova; Teogen, škof; Matilda, kraljica; Alberik, opat.

Torek, 27. januarja: Janez Zlatousti, škof in cerkveni učenik; Vitalijan, papež; Dativ, mučenec; Avit, mučenec; Julijan, škof.

Novi grobovi

† Gospa Pipanova je nenadoma umrla v Ljubljani ter bo njen pogreb v nedeljo, 25. t. m. ob štirih popoldne iz kapelice sv. Antona na Zalah. Pokoj njeni blagi duši! Žalujemo, možu in sinovima, izrekamo svoje sožalje ob tej bridki izgubi.

Osebnostne novice

— V cerkvi Marijinega Oznanjenja se danes poročita g. Senica Joško, trgovec, z gđ. Tončko Kranjc, dipl. filozofko. Priči bosta gg. dr. Ivan Benkovič, odvetnik, in Vinko Bertonec, uradnik Preveda.

Najzvestejši in najbolj Vaš prijatelj

v teh časih je gotovo O B I S K, edini slovenski ilustrirani družinski mesečnik. Letna naročnina je 40 lir. Naročila sprejema uprava, Ljubljana, Kopitarjeva št. 6

Dnevni red italijanske liktorske mladine v Ljubljani

Ordine del giorno Gioventu italiana del Littorio di Lubiana.

Zvezno poveljstvo Italijanske liktorske mladine v Ljubljani je izdalo dnevni red svoje organizacije št. 1, s katerim prehaja ta organizacija v Ljubljani v življenje. Na načelni strani ovitka je namenjeno Mussolinijevemu mnenju o mladini: »Mladina prinaša v življenje dar poezije in darovanja«. Nato pa je podan v uvodniku načelo pomena novega lista in nove mladine. To je uvod te številke, prvega dnevnega reda, nakar sledi več člankov, ki naj navdušijo mladino za nov red, t. j. Duce in mladina. Kaj je GILL? Vpisovanje v GILL in ustanavljanje Občinskih Poveljstev, Poezija kruha, ki ji je visoko poetične misli navdihnili sam Mussolini. Nato so podane slike in opisi zimske kuhinje, pomoči, ki jo daje GILL. Posebna skrb pa je posvečena telesni vzgoji mladine, kar lepo predčujejo prizori iz Mussolinijevih govorov v Rimu. Telesno vzgojno pouku v Ljubljanski pokrajini je posebej poseben članek, kakor tudi kinematografskim mladinskim predstavam, lutkovnemu gledališču ter glasbeno zborovskemu delovanju. Poleg člankov je v številki tega novega časopisa tudi mnogo slik, ki ponazarjajo skrb GILL-a za telesno in moralno vzgojo mladine. Več podob kaže obisk Zveznega poveljstva Ekse. Graziolijski naši mladini. Tako je to oficijsko glasilo organizacije GILL, ki izhaja za mladino ljubljanske provincije dvojezično, začelo s svojim delom med nami ter spričuje, da je GILL stopil v življenje.

Iz 'el je znameniti roman o judovstvu, njegovemu denarju in skrivnostih

ZLATO VECNEGA JUDA

Knjižgo dobite po vseh kn igarnah in trafikah, kakor tudi pri vseh naših zastopnikih. Roman obsega 264 strani nadvse napete vsebine

Vsaka knjiga „Slovenčeve knjižnice“ stane 5 lir. Vezava v platno pa 11 in 20 lir

Opazujemo vse naročnike „Slovenčeve knjižnice“, da sprejemamo tudi prošnje (zbite) knjige v vezavo. Za vezavo je doplačati 6 lir

Naročila sprejema

Uprava „Slovenčeve knjižnice“, Kopitarjeva 6 Ljubljana

— Mesečna rekolekcija za duhovnike z dežele bo zadnje sredo tega meseca, to je 28. januarja v »Domu duhovnih vaj« v Ljubljani. Začetek točno ob pol 11 dopoldne. K obilni udeležbi so vabljeni vsi gg. duhovniki izven Ljubljane, zlasti še člani Apostolske unije. — Vodstvo Doma DV in škofijsko vodstvo VA.

— Gospodinski tečaj v Metliki. V sredo, 21. t. m. je bil ob navzočnosti zastopnikov oblasti slovenske odprti pokrajinski gospodinski tečaj za metliški okoliš. Tečaj bo v prostorih komende Križniškega reda. Trajal bo tri mesece. Udeležilo se ga bo okrog 20 deklet.

Halo! Prispela je nova pošiljka gramofonskih plošč **ODEON**. Najnovejši pesni in pevski šlagerji. Velika izbira **Everest, Prešernova 44.**

— Vsem č. župnikom iz okolice Novega mesta. Beguncem prosim za naslov Kraševca Jožeta, mizar, roj. l. 1906 ali 1907, kateri je služil aktivno vojske v 15. četi 4. bat. 31. p. p. l. 1928 v Vučitrnu, Kosovo. Prosim č. gospode za prijaznost in poslati na uredništvo pod »Begunce«.

— Prehranjevalni urad nima nobenih služb. Prehranjevalni zavod Visokega Komisarata sporoča, da v doglednem času ne bo mogel sprejemati nobenih novih uslužbencev, ker so vsa mesta zasedena. Eventualni reflektanti se opozarjajo, naj ne vlagajo prošnje, ker bi se le-te morale rešiti negativno.

— Revna žena s številno družino, brez doma in brez vsakih dohodkov, nujno prosi dobre ljudi

za kakršnokoli podporo v obleki, hrani ali denarju. Darove sprejema uprava »Slovenca«, kjer se lahko izve tudi naslov prosilke.

— Občinstvo iz okolice Ljubljane opozarjamo, da bo danes, 25. t. m. ob 15 uprizaritev Verdi-jeve opere »Rigoletto« s Primožem v naslovni partiji, ki je dosegla po zaslugi nosilcev glavnih vlog, kakor ostalih sodelujočih, orkestra in zbor, velik uspeh. Glavno žensko partijo poje Ribičeva, vojvoda Mantuanskega Manoševski, Madaleno Spanova, Sparafucella Lupša, Monterona Pugelj; nadalje sodelujejo: Poličeva, Stritarjeva, Sladoljev, Perko in Kos, Dirigent: Zebre, Režiser: Primožič. Koreograf: inž. Golovin.

— Premiera Donizettijeve opere v treh dejanjih »Don Pasquale« bo prihodnji teden.

— Od doma je odšel 15 letni Ivan Jakopin iz Ponove vasi pri Grosupljem. Fant je močne in velike rasti, kostanjevih las, oblečen v rjav površnik in rjave hlače. Na glavi ima rjavo-pisano športno čepico. Kdor bi kaj vedel zanj, naj takoj sporoči ali staršem na naslov Jakopin — Ponova vas, ali pa ga izroči oblastem. Starši radi povrnejo morebitne stroške.

V »Slovenčevi knjižnici« pripravljamo dve bogati knjigi, ki bosta kmalu izšli. To sta:

„Dekle z biseri“ in pa najlepša povest našega pisatelja **J. Jelena „Ovčar Marko“**

»Ovčar Marko« še prekaša povest »Trop brez zvoncev«, po kateri ste vsi tako z veseljem segli

Ljubljana

1 Nove popisne pole za dodelitev živilskih nakaznic je dobil že velik del ljubljanskega prebivalstva. Kdor do 31. t. m. pol ne dobi, naj gre ponje v najbližjo ljudsko šolo ali pa k vratarju v pritličju leve hiše magistrata. Izpolnjene in podpisane pole bodo ljudske šole sprejemale samo ob delavnikih od 8. do 12. in 14. do 18. ure, vratar na magistratu jih bo pa od strank prevzemal tudi ob nedeljah in vse dni ves dan. Posebno opozarjamo, da vsaka stranka mora oddati po dve enaki, pravilno izpolnjeni popisni poli. Vse pole morajo biti oddane najkasneje do 4. februarja, ker tisti nikakor ne bo mogel dobiti živilskih nakaznic, kdor ne bi oddal popisnih pol do tega dne.

1 Mrz je še največ škodoval usesom. V petek zjutraj mnogi ljubljanci niso mislili, da je res tako zelo mrz in zato marsikdo ni vzel s seboj nalušnikov, ki bi jih kasneje, posebno če je imel dolga pota, rad nataknil. Tako se je zgodilo, da je znanec srečal znanca in se začudil zakaj ima tako bela usesa. Ogovorjeni se je začudil, češ, saj me ne zebe več v usesa. Seveda ga ni zebljo, saj so mu že začela zmrazovati. Prijatelj je hitro potegnil ozeblje v prvo vežo in mu začel s snegom otirati usesa in počasi zopet spravil kri v obtok po zmrazjenem uhlju. Včeraj pa ni imel vsakdo take sreče, da bi ob pravem času srečal prijatelja in zato je število tistih, ki so jim včeraj v Ljubljani malo zmrazilo usesa, kar precejšnje. Se več pa jih je ujelo ozlebine, ki se bodo šele spomladai maščevale z neprijetno srbečico.

1 Živilski trg v znamenju mrza. Ob toplem in zmerno mrzlem vremenu je bil navadno sobotni živilski trg živahen. Na prodaj je bilo raznih potrebščin in dobrin na izbiro. Strupeni mrz pa je tržno življenje v soboto, 24. t. m. do skrajnosti omejil. Izostale so prodajalke mlečnih izdelkov. Zanje določeni prostor je bil prazen. V malem številu so se pojavile prodajalke jabolk. Na trgu emevajoči branjevci so hitro popoldni svoje zaloge zelenjave in povrtnine. Tudi število nakupovalk je bilo zelo skleno. Mnogo gospodinj je prihajalo kupovat zelenjavo, solato in povrtnino k raznim prodajalcem, ki imajo po ulicah svoje stalne prodajalne. Na te prodajalne je bil veliki naval. Petkov ribji trg je bil običajen, kakršen je že več tednov, namreč slab glede izbire in zaloga. Hud mrz se je pojavil celo v Dalmaciji. Ob obrežjih je morje zamrznilo na več sto metrov širjave. Tam je ribolov otežkočen in celo nemogoč. Iz Trieste je bilo v Ljubljano uvoženih do 60 kg morskih listov, ki so bili 42 do 44 lir kg. Na prodaj je bila sveža polenovka po 28 in losos po 32 lir kg. Sladkovodnih rib ni bilo, ker je ribolov v tem mrazu sploh nemogoč, ko so zamrzile reke, potoki in druge stokeče vode. Zamrznilo je n. pr. čez in čez Cerkljsko jezero.

1 V Ljubljani so umrli od 16. do 22. januarja 1942: Cerer Marija, roj. Kavčič, 83 let, zasebnica, Gosposka ul. 10; Muzlovič Jože, žel uslužbenec, Ljubljanska ul. 55; Levstik Janez, 6 mesecev, sin učitelja, Devova ul. 6; Magnarin Elizabeta, 81 let, zasebnica, Tavčarjeva ul. 6; Cerne Franciška, roj. Dermaša, 88 let, vdova strojevodje, Tabor 6; Malgaj Marija, roj. Bizovičar, 42 let, žena trgovca, Knezova ul. 19; Sešek Vinko, 44 let, slaščičar, Merčnikova ul. 3; Fekonja Franc, 63 let, zidarski pomočnik, Brdo 36; Kavčič Mihael, 53 let, posestnik, gostilničar in ključavnik, mojster, Celovška 180; inž. Gaberšek Metod, 42 let, elektroinženir, Igriška ulica 3; Pavlič Katarina, 81 let, postrežnica, Japljeva ul. 2; Stiene Karolina roj. Pock, 71 let, zasebnica, Slomškova ul. 4. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Kotnik Ljudmila, 52 let, kontoristkinja, Jenkova 3; Rutar Franc, 73 let, vpok. polic. stražnik, Tugomerjeva ul. 23; Pirc Lovrenc, 43 let, delavec, Litjska c. 34; Pavlič Antonija, 20 let, hči posestnika, Oplotnica pri Konjicah; Hladnik Anton, 29 let, sin posestnika, Kamnik 39 pri Preserju; Lipovec Franciška, sestra Virginja, 42 let, usmiljenka sestra sv. Vinc. Pavla, Zaloška 2; Rogelj Ladislav, 20 let, dijak, Tovarniška 11; Hočvar Ana, roj. Žužek, 76 let, vdova poštarja, Kladezna ul. 1; Peperko Anton, 55 let, poljski dninar, Fužine 17, obč. Dobrunje; Verhovc Marija, roj. Bombarg, 83 let, babica, Obireka ul. 6; Klančar Franciška, 31 let, služkinja, Borštnikov trg 2; Kukovec Jože, 63 let, invalid, Rožna dolina, Cesta VII-24; Beligaj Marija, 50 let, gosposinja, Rakitnica 67, Dolenja vas pri Ribnici; Bošnjanc Anton, 14 let, sin hišarice, Perovo 4 pri Grosupljem; Mulec Neža, 71 let, zasebnica, Sv. Roka ul. 18; Dobnar Ana, 1 in pol leta, sirota, Bežigrad, mestno zavetišče.

1 Razstava Zorana Mušiča pri Obersnelu. Danes je zadnji dan razstave slikarja Zorana Mušiča v Obersnelovi galeriji ter bo ob tej priliki imel ob 11 dopoldne vodstvo g. prof. Ivan Vavpotič. Vsi, ki si še niste ogledali razstave, vabljeni. Razstavnici prostori so zakurjeni.

1 Cerkevna glasba v stolnici v nedeljo, dne 25. januarja: Dr. Fr. Kimovec: Pokropi me; Dr. Fr.

Kimovec: Misa »Lepi hlevček Betlehem« (Pela se bo tudi fuga na koncu Credo); Premrl: Graduale; Schnabel: Transseamus.

1 Splošna strokovna nadaljevalna šola (prej Vrtača) bo imela letos pouk v meščanski šoli za Bežigradom. Pouk se bo začel v sredo 28. t. m. ob dveh popoldne. Za vstop v razred je potrebna preobutevi v ponedeljek 26. t. m. od dveh do treh bo vpis za one, kateri se septembra še niso javili. — Vodstvo.

1 Oskrbovanec soc. sekcije Rdečega križa. Vse osebe, ki so do 19. t. m. prejemale hrano v javnih kuhinjah na račun socialne sekcije RK, naj se takoj javijo pri Pokrajinskem podpornem društvu, Erjavčeva 11, da prejmejo nakaznice za hrano v javni kuhinji istega društva na Veleseljmu, in sicer neglede na to, ali še imajo živilske nakaznice za januar ali ne.

1 »Kovačevega študenta«, ki je najpopularnejše delo Vinka Vodopivca, bodo uprizarili veliki Franciškovi križarji 1. in 2. februarja v Franciškanski dvorani. Prav takrat si boste imeli priliko ogledati francosko umetnino, Gheonov »Vražji most«. Preskrbite si vstopnice v preprodaji pri Sililgoju.

1 Občni zbor podružnice Sadržskega in vrtarskega društva na Viču bo danes, v nedeljo dne 24. t. m. ob 10 dopoldne v ljudski šoli v učilnici in ne v telovadnici kot običajno.

1 Šiškarji! Pripeljite svoje mačke danes ob 5 v samostansko dvorano. Na sporedu je zabavna mladinska igra z godbo »Jurček«. Vljudno vabljeni!

1 Danes popoldne ob 3 vsi v Franciškanski dvorano, da se pošteno pozabavate ob ponovitvi komedije »Zmešnjava nad zmešnjavo«, ki jo uprizarji »Stolna prosveta«. Ker je čisti čohodek tudi te ponovne vpriporitve namenjen v podporo pomoči potrebnim, storite z nakupom vstopnice tudi dobro svojemu bližnjemu. Prodaja vstopnic ves dan do pridelka igre pri blagajni v franciškanski pasaži. Ne zamudite prilike!

1 Nedeljsko zdravniško službo bo opravljal od eobote ob 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska c. 15-II telefon 32-84.

1 Glasbena Matica je razpisala začetek meseca novembra m. l. glasbeni natečaj. Prvi rok za vlaganje skladb za mešani zbor, za klavir, za violino in klavir ali kako drugo godalo s klavirjem je potekel dne 31. decembra m. l. in udeležba je za nekatere panoge zelo častna. Tako je bilo vloženih 12 daljših mešanih zborov, 76 klavirskih skladb za mladino, 4 skladbe za violino in klavir in ena skladba za čelo in klavir. Rok za odkup različnih skladb, ki je bil prvotno določen na 31. december 1941, je podaljšan do 28. februarja t. l. Do tega dne sprejema Glasbena Matica pod že objavljenimi pogoji skladbe najrazličnejše vrste, za katere avtorji želijo, da jih Glasbena Matica odkupi. Te dni je že začela posloovati žirija, katero tvorijo naslednji člani: Anton Lajovic, Mirko Polič, Karlo Rupel, rektor Anton Trost in Ljudevit Žepić. Prav tako je tudi podaljšan rok za vlaganje skladb za razpisano Lajovicovo nagrado in sicer do 1. maja t. l.

1 Prosvetno društvo v Zeleni jami. Na splošno željo občinstva ponovi danes, 25. januarja, ob pol 5 prelepo spevoigro »Janko in Metka«. Predprodaja vstopnic že od danes naprej v Središki ulici 4. Ne zamudite! — Odbor.

1 Skladatelj Matija Tome je napisal na podlagi narodne pesmi »Voznica« novo skladbo za dva klavirja pod naslovom Passacaglia in Fuga na narodno temo. Pomen besede Passacaglia je bil prvotno: popotni muzikant, pozneje: ples v tričetrtinskem taktu z umirjenim gibanjem in stalno ponavljajočim se motivom. Danes pomeni beseda Passacaglia glasbeno obliko, navadno v tričetrtinskem taktu, tema se neprestano ponavlja v basu in drugih glasovih, v najrazličnejših variantah, dočim prinašajo ostali glasovi vedno nove harmonične in ritmične domisleke. Narodni napev Voznice je zelo star ter so ga zabeležili najrazličnejši naši zapisovalci narodnih pesmi, kakor Vraz, Kuhač, Kokošar, Križnik, Marolt, in to v raznih krajih in raznih variantah. Napev pa je izredno zanimiv primer pristne slovenske narodne pesmi. Tomčeva skladba začne v pianissimu in počasnem tempu. Potem prevzema klavirja izmenoma napev, prinašata nove domisleke, ki dajejo skladbi stalen pogon in porast. Tema se javlja včasih bolj, včasih pa manj določeno, po dvanajstih spremembah pa začne skladatelj z novo živahnejšo kontrastno temo. Iz te se razplete živo razgibana Fuga, ki kaže močan porast. Na koncu skladbe se združita obe temi v smislu dvojne Fuge in delo konča prvotna tema. To Tomčovo novo delo bosta prvič izvajali na javnem koncertu pianistki Ostere Marta in Hrašovec Silva. Delo je nastalo na njuno pobudo in je tudi njima posvečeno. Koncert bo jutri, 26. t. m., ob pol 7 zvečer v mali Filharmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

1 Trvdka Evgen Tujek, prodaja tehničnega in elektrotehničnega materiala, je prenesla svoj sedež iz Smoletove ulice 3 na Mestni trg št. 8.

1 Danes ob 18 in jutri ob 18.30 bodo ponovili člani »Gledališča mladih« in »Veselih beračev« I. veseli program. Skeči Krasna čarovnica, Konec Rimljanovine, Diogenes in ostali spored, ki ga bodo izvajali igralci in muzikante, bodo prav gotovo zabavali občinstvo. Skeče so spisali V. Burian, Jože Kranjc in Jože Borko, ki je tudi ves spored zrežiral, razen skeča Diogenes, ki ga je postavil na oder Drago Blašč. Sceno je opremil Drešlec Otmär. Nabavite si vstopnice že v predprodaji v Franciškanski pasaži.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška 62 in mr. Garts, Moste-Zaloška c. 47.

V ponedeljek: dr. Kmet, Tyrševa c. 43; mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Gledališče

Drama, 25. jan. ob 14: »Snežulčica«. Mladinska predstava. Izven. Zelo znizane cene. Zadnjič v sezoni. — Ob 17: »Lepa pustolovščina«. Izven. — Ponedeljek, 26. jan.: Zaprto. — Torek, 27. jan. ob 17: »Vodac, Red Torek.

Opera. Nedelja, 25. jan. ob 15: »Rigoletto«. Znizane cene. — Ponedeljek, 26. jan.: Zaprto.

Rokodelski oder

Danes ob petih popoldne bo ponovitev izredno zabavne in vsebinsko dovršene komedije: »Velika skušnjava«. V igri gre za dediščino, zaradi katere

pridejo nepošteni v veliko skušnjavo. Do solz se boste nasmejali posrečenemu dedku, mogočni kuharici Urški in drugim. Priporočamo, da si nabavite vstopnice v predprodaji, ki bo danes od 10 do 12 in od 3 do pridelka predstave, v društveni pisarni, Petrarkova 12, I. nadstropje.

Mrakovo gledališče

Franciškanska dvorana

Torek, 27. jan.: »Elektra«. Začetek ob 18. Konec ob 20.

Cetrtek, 29. jan.: »Elektra«. Začetek ob 15.30. Prva repriza velike Sofokles-Hofmannsthalove tragedije »Elektra« bo v torek, 27. t. m. ob 18. Popoldanska predstava pa bo v cetrtek ob 15.30. Blagajna franč. dvorane posluje dnevno od nedelje dalje od 10-13 in od 15-17.

Poizvedovanja

Znani gospod, ki je pomotoma vzel v soboto zvečer v železniškem vozu dolenjskega večernega vlaka aktovko, ker je last revnega dijaka, se prosim, naj vrne vsaj perilo v upravo »Slovenca«.

V ponedeljek sem v tramvaju od glavnega kolodvora do kavarne »Evropac« pozabil aktovko z raznimi naročilnicami in dokumenti ter prosim, naj najditelj vsaj dokumente in naročilnice odda proti nagradi v upravi »Slovenca«.

Radio Ljubljana

Nedelja, 25. januarja: 8 Radijska poročila v slovenščini — 8.15 Radijska poročila — 8.30 Skrivnost popotnikov — 8.45 Koncert organske Ulisse Metthey — 10.45 Prenos pete maše iz bazilike sv. Pavla v Rimu — 12 Razlaga evangelija v italijanski, p. Marino — 12.15 Razlaga evangelija v slovenščini, p. Sekovanič — 12.35 Harmonikaški duet Seifert-Demšar — 13 Napoved časa — radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Pesmi, pesmi, pesmi... Orkester pod vodstvom Angelinija — 14 Radijska poročila — 14.15 Koncert violinista Leona Pfeifferja, pri klavirju Marijan Lipovec — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Erpic: Krava, izvor maščob, gospodarsko predavanje v slovenščini — 17.35 Koncert harmonikaškega kvinteta — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Operna glasba — 20 Napoved časa — radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 Orkester EIAR-ja pod vodstvom D. M. Sijanca: Pisanja glasba — 21 Koncert organista Pavla Randgaja — 21.25 Koncert violinista Arriga Serata — 22 Pogovor v slovenščini — 22.10 Labka glasba pod vodstvom Petralia — 22.45 Radijska poročila.

Ponedeljek, 26. januarja: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Slovenska glasba, vmes ob 8 napoved časa — 8.15 Radijska poročila — 12.15 Koncert tenorista Janeza Lipuške ob spremljavi Karla Hladkyja — 12.40 Plošče operne glasbe 13 Napoved časa — radijska poročila — 13.15 Vojno poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Filmska glasba. Orkester pesni pod vodstvom Angelinija — 14 Radijska poročila — 14.15 Orkester EIAR-ja pod vodstvom D. M. Sijanca: Lahka glasba — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Koncert violončeliste Cende Sedlbauerja in pianista Marijana Lipovška — 19 »Parliamo l'italiano«, prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 19.45 Kvartet Jožek — 20 Napoved časa — radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini 20.30 Prenos iz Budimpešte: Mozartova glasba: Operni orkester pod vodstvom Ernsta Dohnanyja — 21.40 Pogovor v slovenščini — 22 Orkestral EIAR-ja pod vodstvom D. M. Sijanca: Orkestralna glasba — 22.45 Radijska poročila.

Služba trafik v nedeljo

V nedeljo, dne 25. januarja, bodo odprte naslednje trafike:

od 7. do 20. ure: Pohar, Medvedova, kiosk blizu kol., Piš, Zg. Šiška 115, Gregorinčič, Stojice, kiosk Tyrševa, Kovič, Zaloška 41, Mugerle, Poljanska, kiosk, križišče Potokovnice ul., Kastelec, Iliriska 23, Šenk, Rasljeva 24, Kušar, Sv. Petra c. 50, Kordiš, Gajeva 5, Prašnikar, Tyrševa 20, Dornik, Igriška 3, Čufar, Jurčičev trg 3, Pata, Krekov trg, kiosk, Velkavrh, Sv. Jakoba trg 9, Merjasec, Tržaška 64, Krča, Cesta v Rožno dolino, kiosk.

Od 7. do 13. ure pa bodo odprte: Kmetič, Celovška 54, Kregar, Dravlje 81, Zlatič, Tyrševa, kiosk (Strojne tov.), Kolar, Predovčeva 12, Sušteršič, Tovarniška 17, Zajc, Poljanska 11, Pokoren, Smartinska 5, Podjed, Sv. Petra 23, Juvan, Kolodvorska 35, Suštaršič, Sv. Petra 7, Pugelj, Miklošičeva 34, Melihar, Aleksandrova, kiosk — Tivoli, Sever, Selenburgova 1, Novak, Gosposka 11, Oblak, Sv. Florijana 38, Jerina, Gerbičeva 81, Mrvar, Tržaška, kiosk pri uri.

Iz Novega mesta

Narodno gledališče iz Ljubljane bo gostovalo jutri, v ponedeljek, 26. januarja, ob 3 popoldne in ob 6 zvečer v »Prosvetnem domu« v pretresljivo švicarsko dramo »Izdaja pri Novaric« v režiji Petra Malca. Opazujemo na to zanimivo predstavo ljubljanskih igralcev, saj je to delo doživelo pred leti že v ljubljanski drami v Malčevi režiji nenavaden in velik uspeh. Igrajo: Kraljeva, Starčeva, Narkst, Malec, Košič, Košuta, Kovič in Venianik. — Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Iz sosednjih pokrajin

Mrz narašča. V noči od 20. na 21. januarja se je mrz v vsej Julijski krajini znatno zastril. V mestu smo imeli v sredo 21. januarja zjutraj 15 stopinj pod ničlo. V ajdovski okolici so zaznamovali do jutro 15 stopinj pod ničlo. Pri Cencu na vrhu Colskega sedla proti črnovski planoti so imeli 22 stopinj pod ničlo. Na bovskem ozemlju v tolminskih hribih je živo srebro padlo na 18 in več stopinj, v idrijski kotlini je padlo celo na 20 pod ničlo. Barometer obeta še vedno suho, sončno vreme, kaže stalno okrog 760 mm. V mestih ob morju so imeli zadnje dni skrajno neugodno vreme: pri sedmih stopinjah pod ničlo je divjala močna burja, ki je šla do kosti. Kdor ni bil prisiljen, se je držal doma v toplem zapetku. Mnogi so tožili, da se še ponoči v postelji niso mogli zadostno ogreti. Okrog našega mesta v splošnem te dni ni bilo vetrovno. Samo po vipavskih krajih je v sredo pihal sicer rahel, vendar fin, rezajoč veter, ki je človeka kaj kmalu pretresel. Zima počasi prinaša že trpljenje, postaja muka.

Novice iz idrijskega okraja. V novem letu je v spodnjeidrijski župniji smrti pokosila že dve osebi. Na praznik sv. Treh kraljev je nenadoma umrl Janez Gnezda, mož tamkajšnje babice. Kmalu za njim, še isti teden, je odšla v večnost Marijana Lapajne iz Mazor. Obema večni mir! — Poročil se je Jurij Likar iz Krnic z Marijo Sinkovec iz Srednje Kamolje. Takoj po poroki je ženin moral pod orožje in je v zameno za ženo dobil puško. — V nekaj dnevih zaprežeta jarem sv. zakona Rafael Burnik iz spodnjeidrijskega kraja in Rozalija Velikanje iz Bazovica, obema paroma obilo sreče na življenjski poti, Juriju Likarju pa poleg tega še skorajšnjo vrnitev!

IGRALEC IN RAZBOJNIK

Ker sem precej nezmožen za to, da bi bral romane, pa neizrečeno rad čitam potopise in sicer take, ki jih je pisec napisal zato, ker je potoval. Žal, pa se morajo taki potopisi bolj in bolj umikati onim, ki pisec zato potuje, ker bi rad potovanje opisal. Izmed potopisov prve, pristne vrste je po krivem zašel v pozabo potopis francoskega misijonarja Evarista Huca: Voyage dans la Tartarie — Potovanje po Tartarskem. Misijonar E. Huc je prepotoval Mongolijo, Tibet in Kitajsko v štiridesetih letih prejšnjega stoletja in sicer z navdušenjem gorečega francoskega duhovnika. Njegova poročila so zlasti dragocena zato, ker si je utegnil ogledati Kitajsko še v času tik pred začetkom konca — pred Taipingovo vstajo. Zato je mo-

gel spoznati posebnosti in razne plemenske razlike. Kakršne nastanejo po neizmernih ljudskih množicah, ki živijo že tisoče let skupaj in kakršni ni v taki čudoviti obliki pač nikdar in nikjer drugje.

Med drugim poročila čudovite stvari o divji igralski strasti Kitajcev:

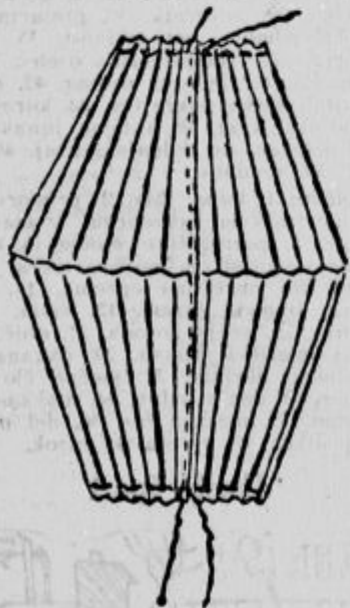
»Zlasti so nepoboljšljivi strastni igralci s kockami. Slednjič se ne zmenijo nič več ne za delo ne za družino. Če zaigrajo ves denar, igrajo za hišo in njivo, večkrat celo za ženo, ki jo zastavijo na met kocke ali na karto.

A to še ni nič! Tudi obleko s telesa zaigrajo in dogajajo se prizori, kakršni so povsod drugod na svetu nemogoči. V severnih pokrajinah, zlasti v bližini Velikega obzidja, nalleti celo v najhujši zimi na ljudi, ki so povsem goli. To so ljudje, ki so svojo obleko zaigrali in so jih nato zapodili iz igralnice. Kakor nori tekajo sem in tja, da bi ušli mrazu in se skušajo ogreti ob ilovnatih dimnikih, ki so v tistih krajih zunaj hiše v prtiličju. Njih igralski bratci se jim hihitajo za hrbtom. Sicer pa ta bednost ne traja dolgo, zakaj, mraz kaj hitro pobere nesrečneža, drugi pa medtem igrajo dalje. Takim besedam ne boste verjeli, češ da so lažnive ali pretirane. Vendar sem živel marsikako leto na Kitajskem in dam vam besedo, da so popolnoma resnične.

Tisto igranje je bila strast celih množic. Človek je zašel v vrtnice in neka sila ga je treščila tako visoko, da tistega njegova mera ni prenesla. Huc nam poroča pa še o neki drugačni značilni pojavi, ki pomeni takšno osebnost bahaštvo in stremuharstvo, da po svoji demoniki silili daleč prekaša vse naše tozadevne pojme. Byronovi junaki so spriči teh napihovalcev naravnost sirote.

Naredi si sama senčnik — zatemnilo za svetilko!

Najbolje je, če vzameš pergamentni papir. Prej pa lahko pergament pobaraš s kako temno barvo; najbolj primerna je črna barva po eni plati, za drugo stran pa vzemi kako drugo barvo. Nato pregrani pergament po dol-

žini čez polovico. Ko si napravila gube, potem deni gube narazen in sešij obe ožji stranici. Na zgornjem in spodnjem koncu naredi luknjice, da pojde nitka skozi. (Glej sliko!)

Tebi, dekle!

Tebi, dekle, ki vzgajaš brate, sestre in prijatelje, ki boš vzgajala svoje otroke, so posvečene te vrstice.

Učitelj, profesor, duhovnik — se pripravljajo na svoj poklic z dolgotrajnim študijem; in koliko skrbi posvetiš Ti svoji pripravi za tako vzvišene naloge?

Tudi skrb za razširitev in poglobitev znanja je nuja, da boš kos svoji nalogi in opora rastočemu bitju od prvih korakov do življenjske izkušnosti.

Rokavice iz usnja peri v vodi, ki si ji pridala nekoliko soli. Usnje ostane popolnoma mehko.

Kakor je znano, je Kitajska dežela zadržarstva, in so imeli ondi mimo zadržarstva, tudi najrazličnejše zadržarstvo razbojnikov. Med temi so bili nekaj posebnega zadržarji Kuan Kuen. To so bile zadržarstvo razbojnikov, ki niso samo plenili, ampak so vodili brezobzirno a povsem nepolitično boj proti postavam, oblastem in državnemu samoderstvu.

Vse to pa, seveda, ne bi bilo nič-čudnega. A zdaj pride nekaj posebnega: med temi Kuan Kuenovci jih je bilo nekaj, ki so bili prepoznosni, da bi se bili kakršnemu koli človeku vdinjali. Zdelo se jim je pod častjo, da bi se bili okoristili s pomočjo koga drugega; zanašali so se samo na svojo moč in na ničesar drugega. Ti so bili na glasu, da so najbolj nevarni in najbolj strašni. To niti malo niso bili »plemeniti razbojnik«, ki bi bili nastopali kot maščevalci ubogih spriču bogatašev. Nikakor. Ti so morili vse — tudi reveže in tudi otroke in so prej vse svoje žrtve strahovito mučili. Dozdevalo se je, da se za nekaj nad vsem človeštvom maščujejo.

Vprav zato, ker so bili tako sami zase, je bil sleherni posameznik tako neznansko nasilen. Svoje izkušnje, silo, zvižajo in drznost so mogli spraviti tako daleč, da slednjič niso občutili nobenih ovir več in so kakor kak tank prodirali kar počez skozi vsa zidovja in bambusove hišice.

A vprav to je še bolj podžigalo njihovo besnost. Da se jim je kar vprek vse posrečilo, jih je še bolj razjutilo. In tako se je zgodilo nekaj neverjetnega: iz same osebnosti in domisljivosti so se pojavljali pri oblasteh in so sami sebe ovajali!

Priznali so z največjim mirom vse svoje zločine, izpovedali so jasne, neizpodbitne dokaze; zahtevali so tudi obsodbo.

Kitajsko pravosodstvo pa je brezpogojno zahtevalo priznanje obtožbenca, preden je bil kdo obsojen. In vprav na to se je tisti, ki se je sam ovadil, najbolj obesal. Zakaj, ko so ga od preiskovalnega sodnika privedli h kazenskemu sodniku, da bi svoje podatke sklenil s tem, da bi še enkrat vse priznal, pa je začel vse po vrsti tajiti! Zdaj je zatrjeval, da je povsem nedolžen.

Seveda se je nato začelo mučenje. A vprav to je bilo tisto, kar je hotel veliki razbojnik imeti! Vse skupaj je bila neke vrste igra: sodišče je vedelo, da bo potem vse utajil. On pa je seveda tudi vedel, da ga je sodišče že sploščalo spregledalo. Zakaj to, da bo pristo- voljno prestal vse tisto mučenje, to je bila njegova najhujša borba, tako rekoč višek njegove kariere! Potem, ko je vse svoje življenje vsem oblastem kljuboval, je storil zdaj v svoji demoniki zagrizenosti, kar je mogel storiti: izročil se jim je — in ni bil z ničemer oborožen kot s svojo voljo.

Sodišče je seveda napelo vse sile, da ga je tako strahotno mučilo, da je slednjič le priznal. Potem je razbojnik v tej igri izgubil — torej le ni bil močnejši! (Da je bil potem na podlagi svojega priznanja tudi umorjen, je bilo v tem grozotnem dvoboju brezpomembna). Če se je pa razbojnik posrečilo, da je držal brez priznanja, pa čeprav je bil še tako trpinčen, pa čeprav za zmeraj pohabljen, — kaj za to, zmagal je pa le!

Seveda se je to le malo komu posrečilo. Mnogo jih je tudi med mučenjem pomrlo.

Igralec je doživljal svojo srečo v tem, da je vsakokrat mučil samega sebe spriču vsemogočih oblast; razbojnik pa v tem, da je uničil svojo usodo. Igralec naj bi se bilo zmeraj kaj pripetilo; razbojniku se ni moglo nikdar več nič pripetiti.

In zdaj naj človek presodi to temino, ki je njegovo dušo prisilila do takega sklepa! (S. Radecki.)

Skrb za izobrazbo

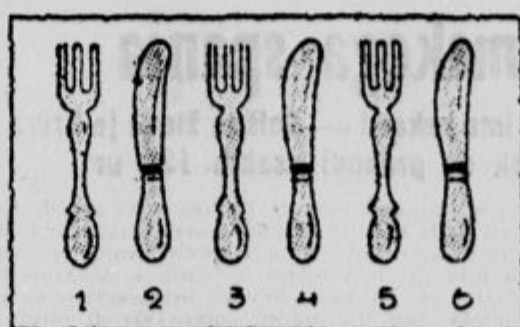
Kdor je na lastni koži občutil puščobo dolge bolezni, ko je človek priklenjen na posteljo in mu je prosto gibanje ovirano, kar vpliva kot ohromelost tudi na duševno delovanje, se bo spomnil na to, s kakšnim veseljem sprejme človek v tem stanju sleherni, pa čeprav še tako skromno priliko za duševno delo, za kak razgovor od duše do duše. Muko takšnega protinaravnega stanja občuti tem bolj boleče, če jo mora prestopiti kot mladostni, šele v razvoju razvijajoči se človek, katerega v tem, za duševno rast izgubljenemu času, venomer nekaj žene, da bi se duševno ali telesno razvijal in izobraževal. Zlasti pa za delj časa razjedajoče vpliva to stanje na jetične bolnike, ki morajo biti splošno tudi potem, ko so že skoraj ozdravljeni še zmeraj pod nadzorstvom.

Tozadevna razmišljanja so privedla do tega, da so začeli iskati nove načine, kako bi v ravnanju z bolniki uporabili tudi duševno-duhovna sredstva v zdravstveniljen namen. Tako so nedavno v finskem mestu Kiljavammiju odprli zdravilišče za jetičnike, ki je v zvezi s poučnim zavodom, kjer imajo bolniki priliko, da se v njem duhovno in poklicno izobražijo. Zdravilišče, ki je last finske Zveze za jetične bolnike, vsebuje veliko predavalnico in moderno opremljen kino z glasbenim filmom. Pod vodstvom strokovnjakov so uvedli posebne študijske kroge, ki vodijo teoretični in praktični pouk. Med drugim poučujejo tudi jezike, dalje prirodoslovje, matematiko, filozofijo in lepovedje. Uvedli so v ta učni načrt tudi izvežbanje v različnih rokodelskih poklicih. Učni estav se utegne še jako razširiti, ker je mogoče s filmskimi predavanji nadomestiti kako potrebno učno moč.

Ta novi način oskrbovanja bolnikov je bil doslej jako uspešen. Mimo tega, da se različni člani raznih tečajev marsikaj novega naučijo v svojem poklicu, pa so pri bolnikih dognali tudi to, da so duševno razbremenjeni, kar ugodno vpliva na njih telesno zdravje. Kakor je slišati, bodo zdaj tudi druge bolnišnice na Finskem opremili po tem zgledu, ki v resnici zasluzi, da bi ga povsod posnemali.

Zelje na lovski način

Imaš: 1½ kg zelja, 1½ kg krompirja, 10 dekagramov slanice ali mesa, 2 dkg masti, (če je meso sveže), 2 čebuli in 2 zajemalki vode. Zeljato glavo otrebiš, umiješ in narežeš. Kocke od slanice raztopiš, dodaš čebulo in zelje in dušiš. Ko se vee to kuha 15 minut, prideš kumino in na kocke razrezen krompir. Tako naj se vse skupaj duši 1½ ure.

Trije noži in troje vilice

Pred kosilom vzemi tri nože in tri vilice in jih položi na mizo tako, da bodo na prvem mestu vilice, nato nož, pa spet vilice in spet nož. Ko to storiš, vprašaj omizje:

»Kdo more trikrat premestiti zmeraj po dva sosednja kosa hkrati in da tako loči nože od vilic?«

Vzemi najprej 2 in 3 in ju postavi pred 1. Vzemi potem 5 in 6 in ju daj v prazen prostor med 1 in 4. Slednjič vzemi 6 in 4 in ju postavi pred 2 in 3.

Tako so vilice ločene od nožev.

Kdor to privrati vidi, kar ne bo mogel ponoviti, čeprav je vse skupaj jako lahka reč.

Orientalna pripovedka

(Rešitev.)

S »spremljevalcem« je mišljena senca v soncu idočega. Na to namiguje že okolnost, ki je bila v nalogi poudarjena, — da na planoti ni ne drevesa, ne grma, in stalno se boči nad njo kristalno čisto nebo. — Očitno se polaga vrednost na dejstvo, da je pod vsemi okolnostmi, ob vsakem času in na vsakem mestu jasen sončni sij in da ni nobenega predmeta, ki bi dajal senco. Sinovi naj se odpravijo na pot točno opoldne, ko stoji sonce najvišje. Naj hodijo krepko in kolikor mogoče enakomerno, in sicer do sončnega zatona. Na dan enakonočja sije sonce 12 ur, medtem ko ostalih 12 dnevnih ur sonce ni vidno. Od poldneva do sončnega zatona poteče ravno 6 ur. Med tem časom kroži sonce od juga proti zapadu. Senca se premika zato naravno od severa proti vzhodu, torej če kdo začne hoditi opoldne, vodi njegova pot najprej natančno proti severu in se obrača vzdolžema in polagoma bolj in bolj proti vzhodu, ker mora idoč čisto vedno slediti smeri, ki mu jo pokaže senca. Pešec bo torej pri enakomerni hoji popolnoma natančno očrtal četrtinski krog, ki se začneja s smerjo proti severu in končuje v smeri proti vzhodu. Na tem mestu je zaznamovan kamen, v katerem je skrita krona. Če bi pešec korakal absolutno enakomerno, bo na tej goli planjavi proti večeru verjetno vendarle zagledal ta kamen, zlasti ker se ob njem konča pot.

Tisti sin, ki je naloge, kakor smo jo pravkar razložili, natančno preudaril, je moral sklepati, da bo naredil krajšo pot, če bo od teh osmih poti, na katerih izhodišču so ostali opoldne, preprosto ubral smer vzdolž te, ki vodi proti severovzhodu. To je morala biti pot, ki konča pri kamnu. On je torej šel po kiti krožnega loka, ki je bil označen po spremljevalcu (senči). Kita pa je krajša kot krožni lok, zato je — misleč — dospel do cilja hitreje, kot na sever idoč brat. On je bil bodoči kralj. Tretji — (prvorojenec) — pa se je nad smislom naloge sploh zmotil, ko je menil, da je »spremljevalcem« mišljen stari služabnik, ki jim je bil dan od očeta.

Z eno potezo

(Kitajska pri ovedka)

Koliko ljudi je brez klobuka

Sin nebes Li-O-A, mladi in dobrosrčni vladar, je stal pri oknu svoje porcelanaste palače. Zunaj je deževalo. In zasmilili so se kralju ljudje, ki v dežju hodijo brez klobuka.

»O, kako ubog je oni, ki nima niti klobuka, da bi si ga del na glavo, kadar dežuje,« je vzdihnil vladar.

In čez trenutek se obrne h komorniku:

»Rad bi vedel, koliko takih ubožcev je v deželi.«

»Presvili vladar,« odgovori Tsung-Hi-Tsang in se prikloni do tal, »preden bo sonce zašlo, boste zvedeli, kar ste izvolili zahtevati.«

Vladar se prijazno nasmeje in Tsung-Hi-Tsang je odbrzel h glavnemu ministru San-Ci-Sanu.

»Naš dobri gospod in vladar hoče vedeti, koliko ljudi hodi brez klobuka, kadar dežuje.«

»Da, še nekaj takih lopovov je v mestu,« odvrne San-Ci-San in ukaže poklicati k sebi Pai-Hi-Vona, mestnega načelnika.

»Slabe novice prihajajo iz dvora,« je rekel, ko je stal pred njim Pai-Hi-Vo, spoštljivo se do tal priklonivši. »Vladar je opazil nered.«

»Kako?« je prestrašeno kriknul Pai-Hi-Vo. »Ali morda veliki senčni vrt ne loči dovolj kraljeve palače od mesta?«

»Resnično ne vem, kako se je zgodilo, odgovori San-Ci-San, »toda Njegovo Visočanstvo vznemirja lopovi, ki v deževnem vremenu hodijo brez pokrivala okoli.«

»Pripeljite mi takoj Huar-Dsung, starega psa,« je zakričal Pai-Hi-Vo nad svojimi podložniki, ko je prišel domov.

Ko je načelnik krajevne policije, bled od strahu in tresoč se po vsem telesu, padel pred njim na svoje obličje, ga je mandarin obsul s kletvami:

»Lopov, lenuh, izdajalec, smrdljiv pes. Svine bi moral pasti, pa ne čuvati red v velikem mestu sveta. Vladar Kitajske je osebno opazil nered v mestu. Po cestah se še potikajo kanalice, ki v dežju ne nosijo klobuka. Še danes hoče Njegovo Visočanstvo vedeti, koliko takih lopovov se še potika po Pekingu.«

»Vaš ukaz bo nemudoma izpolnjen,« ponižno odvrne Huar-Dsung in se trikrat do tal prikloni. Čez čas je že ozmerjal svoje redarje:

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

Vsi so bili v smrtnem strahu. Medtem pa se je začela ladja polagoma potapljati in grozila nam je poguba. Veriga je bila raztrgana, rešilnih pasov ni bilo dovolj za vse in zato ni kazalo drugega, ko da si s plavanjem rešimo življenje. Nemara se bo le kdo rešil? K sreči smo pa zagledali, kako je z brega smes zaplaval splav, ki je bil obložen z lesom in pokrit z jadvino.

»Bratci, ustavite splav! Na njem se bomo rešili,« sem zavpil in sem odplaval v tisto stran. Drugi so pohiteli za menoj in kot bi trenili, smo bili že na splavu. Vsi utrujeni, izmučeni, prestrašeni in sestrđani smo se z užitkom razporedili po splavu. Samo Vseznalu nekaj ni bilo prav. Pristopil sem k njemu, češ, kaj da bi bilo?

»Zastavo moramo nataktni,« je dejal. »Nemara bi prišla kaka ladja in bi nas vzela.«

Vseznal je z veliko težavo zasadi zastavo v odprtino med lesom. Nato smo se vsi zadovoljni vlegli in se pripravili, da bomo zaspali.

Znočilo se je. Spali smo ko polhi in zato nismo opazili, da se je približala huda ura. Šele ko

so začeli razbesneli valovi pljuskati na nas, smo se zbudili.

Bilo je temno ko v rogu. Bliskalo se je in grmelo in kazalo je, da se bomo vsi potopili.

»Morski volk!« je zavpil doktor Lečnik.

»Morski volk!« sem zavpil še jaz in vsi za menoj so kriknili v skrajnem obupu.

Zlogovnica

a — be — her — bi — bo — ci — čr — de — di — do — dra — dri — e — e — e — e — e — fe — gnoj — go — i — i — ja — ja — ja — ja — ja — ja — ja — je — ko — ku — ler — li — li — ma — mat — mi — mon — na — na — ne — o — ok — pa — pi — plo — po — ra — ri — rig — ro — so — to — tov — tre — va — vi — vi — vi — vir — zar.

Iz teh 58 zlogov sestavi 17 besed. Njih pomen je: 1. pokrajina na Hrvaškem; 2. republika v Afriki; 3. starogrški mladenič; 4. država in mesto v Afriki; 5. splošno razširjena bolezen; 6. grm iz reda metuljčnic; 7. rudniško mesto v Italiji; 8. mesto v Zg. Italiji; 9. država v Južni Ameriki; 10. mlado praše; 11. državnik (tuj); 12. mesto v Sremu; 13. pokrajina na Balkanskem polotoku; 14. ruski pisatelj (Damon); 15. mesec; 16. mesto na Balkanskem polotoku (gl. 13.); 17. izpraznitev (tuj).

Prve črke brane navzgor, in nato četrte, brane navzgor, povedo citat iz Getheja, zlasti dandanes aktualen.

Rešitev zlogovnice

z dne 18. januarja 1942

1. Gogol; 2. Rovereto; 3. Apolon; 4. Jenko; 5. Storič; 6. karavana; 7. idealist; 8. polenta; 9. Indra; 10. Singapur; 11. Asiago; 12. ramazan. Tavčarjevi povesti: Grajski pisar, Otok in Struga.

Šest mesecev zimskega spanja

Skrivnosti zimskega spanja — Svizec ima rekord — Golšna žleza je kriva
Telesna toplota pade — Podlessek se prebudi vsakih 120 ur

Nekoliko nevoščljivo in nevoljno gleda človek na tista bitja, ki jim pozimi ni treba iskati hrane, marveč lahko za nekaj časa »obesijo zobe na klin«. Ob nastopu zimske dobe, ki povzroča drugim toliko skrbi, srečne živalce brezskrbno zaspe in šele toplo pomladansko sonce jih zopet zbudi.

Toda narava le ni preveč radodarna; kajti majhno je v naših krajih število živali, ki jih je narava za zimo preskrbela z zimskim spanjem. Na prste dveh rok jih lahko preštejemo: jež, svizec, hrček, netopir, suslik, polh. Mrčes, polži, kače, žabe, ne spe pravega zimskega spanja, marveč padejo v neko zimsko omrtvilo, dočim se medved, jazbeci in veвериice le poskrbijo v zimске brloge, oziroma v pripravljena prezimovališča, toda tam ne spe trajne, marveč se na določen čas zbude, se nahranijo in zopet zaspe. Te živali le počivajo, to se pravi, da se ne gibljejo in tako varčujejo z življenjsko energijo.

Kadar pozno na jesen ali začetek zime toplota pade, prime živali s prvim zimskim spanjem naravni nagon po globokem in dolgem spanju. Opazili so, da začne polh spati že pri 17 stopinjah nad ničlo, podlessek pri 15 stopinjah, netopir pri desetih, hrček pa šele pri 10 stopinjah pod ničlo. Gon po zimskem spanju ima pri teh živalih sedež v živčnem centru v srednjih možganih; nadalje se jim močno zmanjša dihanje, obtok krvi je komaj zaznat in menjava snovi v organizmu je prav tako silno počasna. Vse te organske spremembe silijo živalce, da si poišče toplo zimsko zavetje in tam zaspi. Rekord v zimskem spanju ima svizec: pet do šest mesecev nenehnega spanja! Sledi mu netopir z le malo krajšo dobo. Polhi, hrčki, ježi in drugi spe povprečno tri, dva in pol meseca, nekateri tudi samo poldrug mesec.

Dva diha na uro!

Kako močno se zmanjša delovanje telesnega organizma med zimskim spanjem, je razvidno iz dejstva, da n. pr. podlessek v času 27 do 30 minut le enkrat seže po zrak in torej na uro le dvakrat vzdihne in izdihne. Malenkostna količina kisika mu zadošča za življenjski minimum. Temu odgovarjajoče pade tudi število srčnih utripov in uporaba nabranih hranilnih snovi je več kot »racionalna«. Za pozno med zimskim spanjem silno počasi delujočega življenjskega motorja zadošča zaloga masti, nabrane v živalci pod kožo. Normalno spreminjanje hranilnih snovi v telesu neto med spanjem kemične snovi v golšni žlezi, ki prihajajo od tod o krvni obtok. Med zimskim spanjem golšna žleza okoli in te kemične snovi zmanjša v krvi. Tako priprosta je narava! Majhna sprememba v gospodarstvu z žlezami — in želodec lahko gre na počitnice. Speča žival pa ne čuti nikakega glada, ki bi jo sicer z vsilo silo iztrgal iz še tako sladkega sna!

Pri komaj še tleči življenjski iskrici tudi ni potrebna visoka stopnja toplote v živalskem telesu. V znanosti pravijo živalim, ki pozimi spe zimsko spanje, da so neenako tople ali »heteroterm« in si lahko privoščijo nekaj, česar si človek ali kaka druga žival nikakor ne more: njihova telesna toplota se lahko pri-

lagodi zunanji toploti. Toplota krvi spečih živali pade na tisto višino, kakor znaša toplota zavetišča, v katerem leži speča živalca, ne da bi bilo pri tem njeno življenje v nevarnosti. Znano je, da vsak človek, pri katerem pade toplota pod 25 stopinj, umre zaradi mraza; živali z zimskim spanjem pa vzdrže tudi takrat, če pade njihova telesna toplota na ničlo. Seveda ima tudi živalska prilagoditev neko mejo, kajti tudi jež ali polh nista iz železa. V nasprotju s človekom pa te živali vendarle ne umro, kadar je mraz prevelik, marveč jih v kritičnem trenutku nek skrivnostni notranji dražljaj zbudi. Iz sna prebujena žival takoj ve, da mora hitro zapustiti negostoljubno, premrzlo luknjo in si poiskati toplejše mesto.

Hrčkove skrbi

Hrček ali požeruh svoje ime res zasluži. Nakopiči si kar cel stot zrnja in kot pravi egoist noče svojih zalag samo sam žreti, marveč hoče pasti vsak čas svoj pogled na njih.

Sloni kot vprežna živalina

Sloni so posebno v Birmi in Siamu udomačene živali, ki pomagajo pri delu na polju in v gozdovih, kakor pri nas voli ali konji. Nekatera podjetja imajo zaposlenih nad 2500 slonov, kar predstavlja vrednost 150.000.000 lir.

Divji slon, ki živi v prirodi in si sam skrbi za hrano, potrebuje po navadi 18 do 20 ur za hranjenje svojega ogromnega telesa. Spi le

Ker pa je to pozimi težko, ker lahko spi pač le z zaprtimi očmi, je prišel navihaneec na odlično misel: noče spati kar naprej skozi celo zimo, marveč si vsakih pet dni dovoli malo užitka v kratkem pogledu na kup nabranega zrnja. Kakor ura točno se zbudi vsakih 120 ur. Takoj odpre oči in jih zapleče v nagradni kup. »Je še vse tu?« — »Mi je kdo kaj vzel?«

»Ne, hvala Bogu!« Tako pomirjen se obrne na drugo stran in zopet zaspi. Razumljivo je, da se mu često pcede sline, kadar pogleda na zalogo. Takrat se gospod požeruh dvigne, si krepko napolni gobček in med prijetnim preževanjem sladko zaspi. Dokler ni poteklo naslednjih 120 ur...

Toda tudi lepo zimsko spanje se mora enkrat končati. Živali se zbude spomladi pri tisti toploti, pri kateri so jeseni zaspale. Ko se živalca počasi prebujajo, se telesna toplota sama po sebi dviga. Pri netopirju v 25 do 30 minutah naraste toplota od nič do 35 stopinj! To je že velik skok, ki bi ga človek ne prenesel. Če je polh na toplem, tudi tam zaspi. Kadar je prišel »negov čas«, se mirno vleže k počitku. Nasprotno pa tropske netopirje, ki doma ne poznajo zimskega spanja, zapro v hladne škatle in tamkaj zaspe. Če spečim živalim vzbuzgajo njihovim žlezam primanjkuje snovi, se zbude iz zimskega spanja. Druga, nasprotna injekcija pa lahko spravi te živali sredi poletja v zimsko spanje.

Čreda slonov na paši

malo, ponajveč eno ali dve uri. Sloni, ki vozijo les iz gozdov in bivajo tam skoraj v svojih prirodnih okoliščinah kakor divji sloni, lahko delajo le po štiri ure na dan in le štiri dni v tednu. V vročem poletju slon sploh ni sposoben za delo, zato lahko računajo lastniki pri vsakem slonu le na 400 delovnih ur v letu. Med prostim časom se orjak pase po džungli in vleče za sabo dolgo verigo, da ga lahko takoj najdejo, če bi ga prišla volja, pobegniti med divje bratce.

Mladiča, starega 16 let, že pritegnejo k lažjim delom. Popolnoma razvit in sposoben za vsako delo je slon šele s 26. letom, samice imajo mlade od 18. leta naprej, v »pokoju« pa gre slon s 65. letom, ker takrat ni več za delo,

pogine, tako se jim toži po zlati svobodi. Ko se divji slon privadi na človeka, ga privežejo k vratu starejšega slona, ki že pozna navade svojih vodnikov. Če je treba novince kaznovati, stori to navadno starejši slon s svojim rilecem, s katerim sune tovariša v bok.

Včasih se tudi ukročenih slonov poloti čredni nagon in takrat jih je težko ukrotiti. Nekoč so sloni ob taki priložnosti uničili polovico neke železniške postaje v Birmi. Neka trdka je kupila mladega slona in ga postavila v vagon na železniški tir. Žival je začela tuliti, priklicala je druge slone iz bližine, ki so pridreli na postajo ter razdejali vagon in postajno poslopje.

verice. Med prednjimi in zadnjimi nogami imajo posebno kožico, ki se razpne in z njeno pomočjo lahko drse po zraku z drevesa na drevo.

Vsakdo se bo vprašal, zakaj najdemo tolikšne posebnosti ravno pri avstralskih živalih in zakaj drugje takih živali ni. Veščaki odgovarjajo na to različno. Nekateri iščejo odgovor v zelo davnih dneh, ko je bilo življenje na zemlji še prav mladostno in je imela naša zemlja še drugačno podobo. Mnogo let pred človekom, najpopolnejšim bitjem na zemlji, so živel dinosauri, velikanski plazilci fantastične zunanjsčine. Spomini na te pošasti so ostali v človeških dušah in prešli v neštete pravljice. Toda to je bilo že mnogo pozneje. Za dinosauri pa so prišli predniki današnjih sesalcev. In najčudnejši med sesalci so ravno v Avstraliji. Kako so prišli tja? Domnev je več. Ali čez tedaj še obstoječi »most« iz Azije ali preko kopnega, ki je tedaj še spajalo Južno Ameriko in Avstralijo. Gotovo je le, da so se morali avstralski sesalci pojaviti še pred prihodom zveri, ki jim niso mogle več slediti. Tako so se lahko mirno razvijali na otoškem kontinentu.

Iz uredništva

»Gospod urednik, tri pesmice sem vam poslal, vi pa še nobene niste objavili.«
»Kaj hočem, ko pa šepalo.«
»In kaj ste naredili z njimi?«
»Poslali smo jih v ortopedsko kliniko.«

Nesporazum

Gospod: »Ali bom moral na to gosko dolpo čakati?«
Natakar: »Ne vem, kdaj pride milostljiva.«

Pri slovnici

Učitelj: »Jaz ne vpijem, ti ne vpiješ, on ne vpije. Loizek, ponovi to!«
Loizek: »Nihče ne vpije, gospod učitelj.«

Pozabljenec

Sluga: »Gospoda ni doma; pravkar je odšel.«
Obiskovalec: »Odšel? Hitro tecite za njim in mu recite, da je glavo pozabil na oknu!«

»Dedek, sanjalo se mi je, da si mi dal pet lir.«
»Kar obdrži jih, samo glej, da jih prehitro ne zapraviš!«

Kratke

Kaj vse je imel Tutankamen. Ko so 4. novembra 1922 odkrili Tutankamenovo grobnico, so v »Dolini kraljev« pri Luxorju našli poleg zlate krste z balzamirano Tutankamenovo mumijo tudi celo starogipsko umetniško zakladnico in zakladnico pohištva. V njej so razni deli pohištva, sijajni vozovi, krasni kipi in živalski liki iz čistega zlata.

9250 ton težak kabel. Prekomorski kabel, položen leta 1893, med Brestom in rtičem Code, je narejen iz gradiva, ki tehta v celoti 9250 ton. Pri izdelovanju in polaganju kabla so porabili nič manj kakor 930 ton bakra, 560 ton gutaperče, 1400 ton jute ter 5500 ton železa in jekla.

Srednjevropske električne železnice 1. 1900. Ob prelomu med 19. in 20. stoletjem je bilo v Srednji Evropi že 65 električnih železnic, dolžina tirov je znašala 1300 km.

Štorklja ni zvesta družica. Štorklja ni zvesta samcu, s katerim si skupno naredita gnezdo. Večkrat se mu rada izneveri ali se celo »loči« od njega.

Slabi časi tudi za Monaco. Kneževina Monaco ob sredozemski ali azurski obali do najnovejših časov ni poznala neposrednih davkov. Sedaj so morali tudi tam uvesti — in to prvič — neposredne davke, ker slavne igralnice ne prinašajo več dovolj dohodkov.

Bela divjačina. Če slišimo govoriti o beli divjačini, mislimo navadno samo na bele zajce. So pa med divjačino tudi beli gamsi, bele kune, bele srne in beli jeleni.

»Neumrljiv« bober. Nekatera indijanska plemena v Severni Ameriki menijo, da ima hober prav tako neumrljivo dušo, kakor človek.

Ločnica večnega snega. Ločnica večnega snega v gorah ni povsod enaka. V Himalaji moraš 5000 m visoko, če hočeš doseči ločnico večnega snega, v Spitzbergh pa je 300 m visoko in na Mont Blancu 2850 m.

Anekdoti

Na dvoru Ludovika XIV. v Versaillesu se je pogovarjal neki markiz s starim dvorskim kaplanom in mu svetoval, naj se v molitvah, če hoče še v naprej ostati v vladarjevi milosti, vsak dan spomni tudi njegove vsemogočne prijateljice madame Pompadour.

»Saj to tudi delam,« odvrne stari duhovnik. »Vsak dan molim: ...temveč reši nas hudega. Amen.«

Rešitev križanke št. 18

1. časomer, 8. Litaipo, 15. era, 16. kalo, 17. Isar, 18. vir, 19. ded, 20. Ovid, 21. Klis, 22. Ana, 23. reja, 27. sani, 29. bol, 30. Danec, 31. Abim, 32. Erato, 33. krama, 36. nart, 38. Haris, 41. vol, 42. stot, 43. Kiek, 44. Ida, 45. oda, 47. dota, 49. Sara, 51. šal, 52. tir, 53. Oleg, 54. Aho, 56. analiza, 57. majeron.

Navpično: 1. Čedad, 2. arena, 3. sad, 4. oko, 5. mavec, 6. Elija, 7. rod, 8. lik, 9. islam, 10. Taine, 11. Ars, 12. iva, 13. pilot, 14. oralo, 24. anal, 25. Rems, 26. ahat, 27. Sirk, 28. Irak, 29. Bari, 33. kvota, 34. Rodin, 35. atoli, 36. notez, 37. tlaka, 38. heroj, 39. Idaho, 40. salon, 46. ara, 47. Dol, 48. aga, 49. som, 50. ave, 51. Šar.

Križanka št. 19

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15				16						17			
18				19						20			
21				22						23			
24	25	26	27			28				29			
30	31	32	33	34	35	36							
37		38	39	40						41			
42			43							44			
45			46							47			
48			49							50			

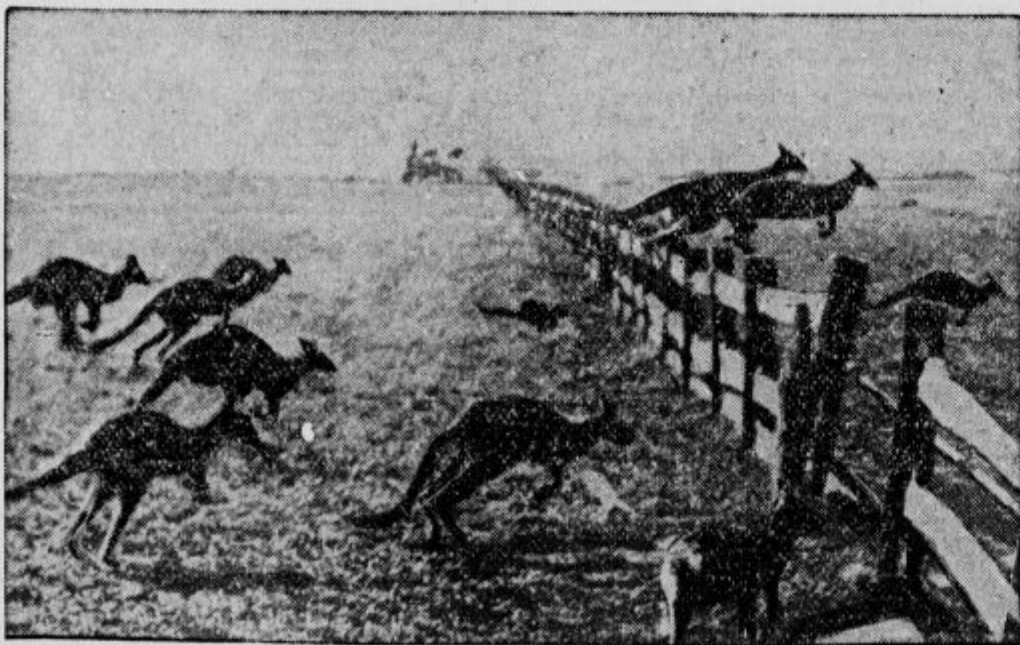
Vodoravno: 1. del sobe, 4. mesni izdelek, 10. vrsta ešavstva, 15. severnoevropsko mesto, 16. vrsta zelenjave, 17. sprememba, menjava, 18. vrsta vina, 19. evropsko gorstvo, 20. črnogorska reka, 21. južnoameriška država, 22. gozdna rastlina, 23. del cerkve, 24. turški gospodar, 26. ptica pevka, 29. nevernik, 30. prometni pripomoček, 32. pomota, nepravilnost, 33. položaj, kos papirja, 37. svetopisemska oseba, 39. italijansko mesto, 41. jalnova drama, 42. moč, jakost, 43. italijanska pokrajina, 44. koroški kraj, 45. vojvodinski kraj, 46. antična junakinja, 47. tiskarski delavec, 48. dolenjski kraj, 49. name-ra, načrt, 50. vrednost.

Navpično: 1. tolpa, jata, 2. primorski kraj, 3. kraj na traskem Kerzonezu, 4. starorimski zgodovinar, 5. portugalsko otočje, 6. doba, 7. dokaz nenavzočnosti, 8. majhna mera, 9. električni pol, 10. nevestina oprema, 11. čistilno orodje, 12. živinski jarem, 13. vrsta, števnik, 14. del roke, 23. večja posoda, 27. običaj, šega, 28. srednjeameriška država, 29. nakana, načrt, 30. rokodelc, obrtnik, 31. močan človek, 32. cilj, smoter, 33. dan v tednu, 34. mohamedansko sveto pismo, 35. majhen las, 36. del noge, 38. slovenski slikar, 40. vzreja, 41. otrok.

Zimski šport

»Niti malo ne slutiš, Ivan, kako mi prija zibanje na svežem zraku.«

Kengurui dirkajo

je vreča. V njej prenašajo in varujejo mladiče. Mladič, ki je še negoden, pride v vrečo in ostane v njej, dokler sam ni sposoben za skakanje. V nevarnosti zleze v materino vrečo tudi razvit mladič. Najznačilnejša predstavnika kenguruijev sta navadni kengurui in kengurui, ki skače po drevesih.

Kengurui, ki skače po drevesih, živi v trop-skem pragozdu severnega Queenslanda; vzpenja se po drevesih, prav tako pa z lahkoto tudi teka in skače po zemlji. Navaden ken-

Liubka avstralska žival je koala. Živalca je pepelnate barve in je med redkimi živalmi v pragozdu, ki je popolnoma nenevarna. Na pogled je podobna mlademu medvedku. Vendar spada tudi ona med vrečarje. Samica nosi mladiča v hrbtni vreči, dokler ne zraste. Koala spada med »vegetarijance«. Hrani se z evkaliptovim listjem. Koala je varna, nežna in zaupljiva živalica, ki joče kot dojenček, če je ranjena ali v nevarnosti.

Manj znani avstralski sesalci so »leteče ve-

Francesco Perri

43

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

Obred je bil strogo vojaški, edino Klavdija ga je s svojo navzočnostjo nekoliko omilita. Vršil se je v palači Antoniji pred skupino častnikov in pred tribunom Sisinijem Panzom, poveljnikom posadke. Togo, obrobjeno s tirijskim škrlatom, je dala Klavdija.

Marko je z virileko togo postal lastnik ogromne vsote, ki jo je vložil na njegovo ime oče pri bankirju Saramali. Pilat je naročil, da mora priti še isto popoldne stari sadičec v palačo Antonijo, da bi ga predstavil mladeniču in izpričal njegovo istovetnost.

Saramala je bil v verskih zadevah širokogrudni in prilagodljiv, zato je obiskoval pogane in sprejemal njihove obiske, ne da bi se bal, da bi se omadeževal. Čeprav je imel večino svojih opravkov v Antiohiji, kjer je imel v zakupu skoraj vso carino, je imel banko tudi v Jeruzalemu, kjer je preživel večji del leta s svojo mlado in lepo hčerjo Glafiro.

Prišel je kakor kak rimski gospod v nosilnici in je smel takoj vstopiti.

Bil je visok, košen in tako suh etarec da so na njem pri vsakem gibu opletali tunika brez šivla, sinji plašč in gube kletka, ki ga je nosil okoli glave, povezanega s trakom iz temne volne. Tako mu je vse mahdralo, kakor stare obleke na kolu, ki ga postavljajo kmetje na njive, da bi prestrašili ptice. Iz dna njegovih žlebastih oči se s gostimi obrvmi so gledale kakor poper temne oči, ki so s svojim mehko in vdanim izrazom spominjale na želvine. Edino, kar je nasprotovalo temu izrazu, so bile tri brazde na čelu, ki so se krivile nad nos. Kdor jih je v razgovoru z njim gledal, je

takoj spoznal, da se za vdanostjo oči skriva odločen duh in grabežljiva, neupogljiva volja.

»Najvišji ti povrni, gospod,« je rekel, ko je vstopil, se globoko priklonil in dal roko na prsi, »za čast, da me sprejemaš v svoji hiši. Kakšna naročila imaš za me?«

Pilat je z zviška in zaničljivo pogledal, kakor je vedno vsakega Juda.

»Saramala, ti se torej ne bojiš, da bi se ne omadeževal v hiši poganov?«

»O, ne, gospod,« je lokavo odgovoril bankir. »Jaz nisem kakor tisti, ki bi radi oškropili tudi sonce z vodo očistjenja. Kdor opravi moj posel, mora biti prijatelj z vsemi.«

»Dobro,« je rekel Pilat. »Ta mladi častnik, ki ga vidiš tukaj, je sin Valerija Grata. Po Cezarjevem ukazu je oblekel danes virileko togo in tako, kot veš, nastopil očetovo dediščino. Ti, ki si do danes upravljal njegovo premoženje, mu moraš zdaj položiti račune, ako zahteva. Jaz izpričujem njegovo istovetnost.«

»Gospod,« je odvrnil Saramala, »tvoja beseda je zame postava, a s slavnim Valerijem Gratom sva se domenila, da se mora izkazati mladenič z znamenjem, ki je pri nas v navadi. Tega se držim zaradi koristi svojega gospoda.«

Ceprav se je rimska zakonodaja povsod razširila, vendar niso orientali glede dediščin in ugotovitve istovetnosti še opustili svojega običaja spoznavnih znamenj. Nedavno so prelomili kako igralno koščico ali jagnjetovo bedro. Kdor naj bi se dal spoznati, je obdržal en del drugega pa tisti, kateremu bi se moral predstaviti. Če sta se oba kosa kosti popolnoma ujela, je bila istovetnost dokazana.

Dasi je bil Valerius Gratus do kosti in mozga Rimljan, vendar ni bil zoper takšno, tako rekoč protizakonito sredstvo za prepoznavanje. Zato je nosil Marko Adonij vedno s seboj v zlatem obesku košček jagnjetovega bedra, s katerim bi dokazal svoje istovetnost. Zdaj ga je pokazal Saramali, ki je ugotovil, da se ujema, nakar je bil takoj pri-

pravljen in je razložil, kako je gospodaril. V šestih letih je dobro upravljal glavnicu vrgla nekaj lepih tisočev estercev obresti, vse pa je bilo naloženo v tempeljski zakladnici.

Marku je bila na razpolago tudi hiša, katero je poklonil Valerius Gratus svoji lepi Mikol. Bila je v gornjem delu mesta blizu obzidja in v njej se je rodil in bil obrezan.

2.

Ko so končali z zadevo glede dedščine in je že bil Saramala v palači Antoniji, je Pilat izbral priloznost. Hotel je videti, ali bi se ga lahko poslužil tudi v borbi zoper oboroženo tolpo Eleazarjevo.

»Poslušaj, Saramala, ali veš, kakšno nalogo smo zaupali mlademu Marku Valeriju Gratu?« je vprašal upravitelja.

»Vedel bom, gospod, ko mi poveš,« je odgovoril bankir.

»Dobro, povem ti takoj. Njegova naloga je, da zatre Eleazarjevo tolpo, katera, kakor veš, že nekaj let ograža ceste v Judeji in v Galileji. Ali bi mi mogel kaj svetovati, kar bi olajšalo naše delo?«

Saramala je takoj spoznal, da mu je nastavljal past. Nagrbnil je obrvi, črne oči so mu ob veliki zadevi gledale spoštljivo in vdano in gube na čelu so mu začele drhteti kakor tipalnice nekaterim žulčkam, ko čutijo nevarnost.

»Ne vem, gospod,« je odgovoril, »kaj bi želel, da bi ti rekel glede te zadeve. Jaz ne morem presojati odredb rimske oblasti, ki se mi zdijo vedno pravične. Tudi ta je pravična in previdna, ker bodo potem ceste in karavane spet varne.«

»Ze,« je rekel Pilat pikro, »a tebi ta varnost ne bo nič koristila. Ugotovil sem namreč, da Eleazarjevi ljudje tvojih karavan niso nikdar napadli. Kako bi to razložil?«

Saramala ni bil niti trenutke v zadregi.

»Zaradi tega pač, ker se me bojijo, gospod.«

»Sprejemljiv odgovor, a ne prepričljiv,« je menil Pilat. »Meni pa so povedali, da ti podpiraš to tolpo na račun gorečnikov.«

»Gospod, kdor ti je to povedal, te je žalil.«

»Žalil? Mene? Zakaj?« je Pilat osupel.

»Ker ni izkazal tvoji bistroumnosti takega spoštovanja, kakršnega zaslužiš. Ali se ti zdi mogoče, da bi človek s takimi posli, kakršne imam jaz, podpiral roparje? Tisti oné je bil tvoj sovražnik in moj sovražnik, gospod.«

»Pazi, Saramala,« je rekel Pilat in tudi grozeče nagrbnil obrvi, »če se prepričam, da podpiraš Eleazarja, te dam obesiti na križ pred mestnimi vrati.«

Saramala se je potulil.

»Gospod, meni govoriš kaj takega, ko sem že trideset let najzvestejši hlapec Rimljanov? Če ti morem kako koristiti, ukazuj! Ničesar ne opustim, čimer bi ti mogel ustreči. Samo bodi mi pravičen in ohrani me v številu svojih služabnikov.«

»Velja torej,« je rekel Pilat, »in zato čuj uradno naročilo! Ker se te, kakor praviš, Eleazar boji, mislim, da te bo tudi poslušal. Stopi z njim v zvezo in mu svetuj, naj razpusti svojo tolpo in se javi oblasti. Dam ti svojo rimeko besedo, da mu prizanam s križem. Če ne sprejme teh pogojev, mu povej, da ima sin Valerija Grata nalogo iztrebiti nega in njegovo drhal. Z novo luno začne svoje delo.«

»Gospod,« je rekel Saramala, »jaz nimam z Eleazarjem in njegovimi ljudmi nobene zveze. Če se me boji, se me boji zato, ker ve, da sem pod tvojo zaščito. Ako pa ukazuje, napravim vse, da bo eden izmed mojih služabencev sporočil tvojo odredbo, ki jo bom jaz še priporočil. Če dobim odgovor, te obvestim. Najvišji naj vas varuje, o sinovi večnega Rima!«

In je vetal in se globoko priklonil in odšel.

Ko je bil pred tempeljskimi oboki in je hotel vstopiti v nosilnico, ga je pretresel hreščeci glas Sofarjev. Pogledal je kvišku in videl dim, ki se je dvigal pod mirno popoldansko nebo. Končevalo se je žrtvovanje ob deveti uri.

U najem

Kmetijski gostilničar

z delovno družino, ki poseduje gostilniško koncesijo, dobi pod zelo ugodnimi pogoji gostilno v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Delovni gostilničar« 528.

Vinotoč ali buffet

vzame v najem ali na račun postena, podjetna oseba. Ponudbe na Buffet Ljubljana, Ljopitarjeva 1.

Lokal

z moderno izdajo poleg Figovca takoj oddam. Informacije daje I. Knez, Gospodarska c. 1, dvor.

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS

LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 35

ZANEMAJTE CENIK

Razno

Novi naslov:

Franciškanska ul. 3.
Telefon 45-13.

Deklico

katera nima staršev, od 10 do 14 let, vzamem za svojo. - Epih Mateo, Fara pri Kočevju.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih na ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Velika filmska drama ljubljani in ljubosumja z igralci svetovnega slovesa

Zapuščena

CORINNA LUCHAIRE - MARIA DENIS - GIOGIO RIGATO

KINO MATICA - TEL. 22-41

zabavna in romantična ljubzenska filmska zgodba

Nič ni tako skrito ...

K. DEL POGGIO, G. RINALDI

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Lukrecija Borgia

Monumentalna zgodovinska filmska večdelo Isa Pola Carlo Ninci, Mario Bernardi Federico Benfer

KINO UNION - TEL. 22-21

Film desetih pustolovskih junastva in vročega domoljubja

Krvava roža

William Romanee, Gorge Pflamant

Globoka bojna drama v filmu

Zadnja patrulja

Predstave danes ob 14.30 in 17. uri

KINO KODELJEVO, tel. 41-64

Zahtevajte povsod naš list!

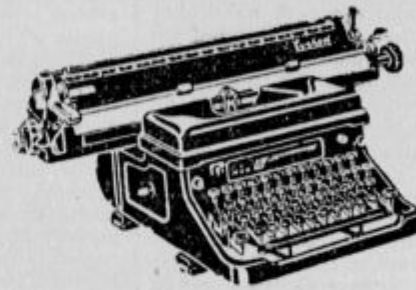

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milano v tvornici trdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

Una macchina per scrivere munita di carrello a duecento spazi, costruita con modernissimi criteri atti a rendere pratico, veloce e leggero anche ogni più complesso lavoro di fatturazione e la nuova

Pisalni stroj, z dolgim vozom, najmodernejša precizna konstrukcija, praktičen in lahek, služi za vsa tudi težja in obsežnejša pisarniška dela

Zveresi MOD. S200

Rappresentante esclusivo per la Provincia di Lubiana:

A. KOVAČIČ

Prešernova ul. 44 Tel: 26-36 prej Ivan Legat

Inserirajte v „Slovenca“!

Mamica

naša zlata, ni Te več! Zapustila si nas tako nepričakovano. V duhu vedno, s telesom boš zadnjikrat v naši družbi v nedeljo, dne 25. januarja, ko Te bomo ob 1/4. uri popoldne ponesli z Žal, iz kapelice svetega Antona, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja!

V Ljubljani, dne 24. januarja 1942.

Pipanova

ANTON, soprog; inž. ZMAGOSLAV, inž. LEV, sinova.

Jean Giono:

Roka

Bilo je zgodnjega jutra. Ko sem zapustil mesto, se je komaj pokazal na vzhodnem nebu svetel žar. Slišati je bilo več studencev. Bil sem že v gorovju, ko me je zadela prva sončna puščica. In zdaj sem, ležeč v rebri, zaslišal korake, ki so prihajali po poti navzdol. Kdo je ta jutranjik, ki je vstal še pred menoj?

To so težki, krepki, toda počasni koraki. Zdi se, da mož prej tipaje preizkusi tla, preden jim prepusti težo svojega telesa. Slišim palico, ki išče. Slepi Fidelin je. Tu zavija okoli ogla, pokonci, v vsej svoji velikosti. Njegove oči odbijajo sončne žarke kot steklo. Na ramenih ima svojo lopato. Pokličem ga še od daleč, da se ne bi prestrašil.

»Pridem!« odgovori.

In ne da bi pospešil svoje oprezno tipanje, se dotiplje nekoliko povprek proti meni.

»Zgodaj ste na poti,« mu pravim.

»Kako pozno pa že mora biti?«

»Ne vem; najbrž je ura šele štiri.«

»To sem si tudi jaz mislil. Saj sem mu rekel: »Kvečjemu štiri bo, boter črv!« Potem sem si mislil: »Saj mora to vendar bolje vedeti kot ti!« in zato sem se že odpravil domov. Komaj štiri! Potem bi pa utegnil napraviti še tri obhode.«

»Ali čuvate oljčne nasade?« sem vprašal.

»Da.«

»Kdo vam je pa povedal, da je ura že štiri?«

Fidelin obtiplje vzpetino s svojo palico, nato z roko in ko se s škripajočimi kostmi vseda, odgovori:

»Deževnik.«

Pa nadaljuje:

»Deževnik. Ti prilezejo navadno šele okrog petih iz zemlje. Čutil sem jih, kako so drli ven. Navajen se mna tipanje, čutenje. — Skozi oči ne pride vame nič. Mrzle so. Tako čutim torej s svojimi rokami.«

»Vse občutite s svojimi rokami?« pravim. »Z vašimi rokami, Fidelin, prav tako kot tudi jaz obtipljem mizo ali travno bilko ali kak obraz?«

Moj pogled je padel na njegove velike, razpokane, skorjaste roke. Razžrte roke so to, razboljene roke, mrtve roke v ovoj odmrle kože kot v rokavi iz gline in nesnage.

»Bolje!« mi odgovori Fidelin.

Dvigne svojo desno roko v vis in jo pregiblje. In nenadoma spoznam občutljivo inteligenco prstov, zaokroženo sledljivost dlani, vso sprevidnost palčeve oblasti, vso veliko znatljivost te gledajoče roke.

»Bolje!... Veste, bil sem še fantič, ko me je doletela nesreča. Ob priliki procesije sv. Pankracija. Bilo je tako vroče, kot je v maju običajno v tej deželi, in sledil sem svetniku v opoldanskem soncu, brez pokrivala v veliki vročini. Skrinjico z relikvijami je nosil neki določeni Mathurin, po poklicu mizar iz Samostanske ulice. Ko je sprevod dospel do cerkve, sem stopil med prvimi vanjo. Mraz, ki je vladal v cerkvi, me je čisto omotil.

Skrinjico je bilo treba nesti v kriptu »Mali, pomagaj mi,« mi je rekel Mathurin, »težka je!« Podstavil sem svoja ramena pod sveto breme, poleg Mathurinove rame in sem tako pomagal nesti skrinjico v globino. Na stopnicah sem rekel sam sebi: »Nekaj se je mešalo v tvoji glavi.« Spodaj je bilo temno. Odslej je vse temno ostalo. Prijeli so me za roko in me spet peljali navzgor. Niso izpregovorili nobene besede. Tudi jaz nisem rekel ničesar; bil sem kakor omamljen. Tako majhen sem bil. Spominjam se, kaj sem nazadnje videl: Mathurinova ramena in nato debelo, talečo se svečo in nato stopnico pod mojimi nogami. Moja noga je stopila nanjo — in nato nič več.

Dolgo sem sedel na nekem stolu. Peljali so me pred vrata. Moja mati je venomer ponavljala: »Glej vendar, glej; napni oči!« Napenjal sem oči, toda vse je ostalo črno. Končno sem prenehal. Jokal sem in se odpovedal svojim očem in rekel: ne. In prav od te sekunde dalje, je reklo vse, kar je bilo okoli mene: da, in začel sem videvati...

Opazoval sem v travi počivajočo roko. Obtipljala je stebelce materine dušice. Debeli prsti so sledili njegovi ukrivljenosti; nato je dlan pogladila licea cveta.

»Mislim na dni, ko sem bil še mlad mož. Zrasla mi je brada. Nasproti naše hiše so bile šivilje. Popoldne, okoli večernice, so prišla vsa dekleta na dvorišče, kjer je stal železen vodnjak, veste, tja, kjer stoji stara murva, ki je starejša od mesta. Prišlo so k meni. Klicale so me: »Fideline, Fidelin!« Nato: »Tu je tvoja palica!« Potem: »Tak si kakor Jezus Kristus!«, toda vse je bilo prija-

teljsko in ljubeče. Stiskala so se k meni, mi pustila otipati izrezek na jopici, se smejala in rekla: »Daj svojo roko!« Uboji jaz pobel! Dvajsetletni mladenič brez oči! Vi razumete, gospod Jean?«

»Razumem, Fidelin; razumem, kaj bi jaz pretrpel; vso bolečino, ki mi je bila prihranjena. Nikdar več se ne bom pritoževal, Fidelin! Bil sem star dvajset let in sem imel svoje oči; ljubi Bil mi jih ohrani!«

»Ne, jaz mislim nekaj drugega. Ali razumete kakšno srečo je bila to zame, gospod Jean? Mlada dekleta so bila dobrosrčna. Nekega lepega večera je prišla ena čisto sama k meni. Rekla je: »Popolnoma temno je!« Potem: »Svetilka na ulicnem oglu nocoj ne more svetiti; razbita je!« Potem: »Sama sem jo snoči razbila z debelim kamnom.« Rekel sem: »Slišal sem te.« — »Potipaj,« je dejala. Prijela je mojo roko in jo položila široko čez obraz. »Otipljaj oči,« je rekla; »potipaj nos; potipaj usta; potipaj brado; ali čutiš moje roke, kako je nežna? Ali čutiš žlebiček tukaj med lici in nosom? Čutiš kako je lice okroglo, prav tako okroglo kot mora biti? In malo dolnice tukaj med nosom in usti? In potem, položi svoje prste sem na moje ustnice, ali čutiš kako so črne? Zdaj potipljaj kako se pregibljejo, in zdaj, vidiš, te poljubim na prste! Potipljaj tudi moje lase...« —

»Da,« sem rekel, »lepa si.« — »Imenujem se Antonie,« je rekla; »ljubim te; in ti?«

Premolknil je. Čez nekoliko časa je skomignil z rameni.

»Človek mora vendar povedati tudi kaj za smeh, kajne, gospod Jean?«